Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»

Студентки 2 курсу, 2м групи,

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,

спеціалізації «Облік, оподаткування та оцінювання в бізнесі»

Богдан Юлії Володимирівни

_____

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Муковіз Василь Степанович

_____

Гарант освітньо-професійної програми доктор економічних наук., професор

Бенько Микола Миколайович

_____

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем
Кафедра обліку та оподаткування
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»,
спеціалізація «Облік, оподаткування та оцінювання в бізнесі»

Затверджую
Зав. кафедри_____О.В.Фоміна
«___»_____ 201_ р.

Завдання
на випускну кваліфікаційну роботу студентки

Богдан Юлії Володимирівни

Тема випускної кваліфікаційної роботи «Формування та подання фінансової звітності підприємства»
Затверджена наказом ректора від «18» січня 2019 р. №139
2. Строк здачі студентом закінченої роботи 15 листопада 2019 року
3. Цільова установка та вихідні дані до роботи
Метою роботи є обґрунтування теоретичних положень та розробка рекомендацій щодо формування та подання фінансової звітності.
Об'єктом дослідження є процес організації формування та подання фінансової звітності ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ЗАЛІЗНИЦЯ» ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ ДАРНИЦЬКА ДИСТАНЦІЙНА КОЛІЯ
Предметом дослідження є процес організація формування та подання фінансової звітності ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія»
4. Консультанти по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ, розділ 1			
розділ 2			
розділ 3			
Висновки, література, додатки			

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічну суть формування та подання фінансової звітності в системі економічної інформації підприємства

1.2. Концептуальні засади формування та подання фінансової звітності

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ЗАЛІЗНИЦЯ» ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ ДАРНИЦЬКА ДИСТАНЦІЙНА КОЛІЯ

2.1. Облікова політика підприємства та її вплив на формування та подання фінансової звітності

2.2. Формування та розкриття облікової інформації у фінансовій звітності для потреб користувачів

2.3. Організація подання та оприлюднення фінансової звітності

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ЗАЛІЗНИЦЯ» ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ ДАРНИЦЬКА ДИСТАНЦІЙНА КОЛІЯ

3.1. Напрями і заходи удосконалення формування та подання фінансової звітності для користувачів

3.2. Удосконалення формування та подання фінансової звітності за умов застосування інформаційних систем і технологій

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1	Наукова стаття	12.09.2019	12.09.2019
2	1 розділ	28.06.2019	28.06.2019
3	2 розділ	06.09.2019	06.09.2019
4	Попередній розгляд двох розділів	25.09.2019	25.09.2019
5	3 розділ	25.10.2019	25.10.2019
6	Попередній захист роботи	12.11.2019	12.11.2019
7	Подання завершеної роботи на кафедру	15.11.2019	15.11.2019

7. Дата видачі завдання «11» лютого 2019 р.

8. Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____Муковіз В.С.

9. Гарант освітньої програми _____ Бенько М.М.

10. Завдання прийняла до виконання студенка_____Богдан Ю. В.

.

- 11. Висновок керівника випускної кваліфікаційної роботи У випускній кваліфікаційній роботі розглянуто економічну суть формування та подання фінансової звітності в системі економічної інформації підприємства; розкрито концептуальні засади формування та подання фінансової звітності; досліджено облікову політику підприємства та її вплив на формування та подання фінансової звітності; проаналізовано як формується та розкривається облікова інформація у фінансовій звітності для потреб користувачів; розкрито особливості організації та оприлюднення фінансової звітності; розроблено напрями і заходи удосконалення формування та подання фінансової звітності для користувачів;показати шляхи удосконалення; удосконаленно формування та подання фінансової звітності за умов застосування інформаційних систем і технологій

Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____Муковіз В.С.
(підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки _____Богдан Ю.В.

може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ Бенько М.М.

Завідувачка кафедри_____ Фоміна О.В.

«_____»_____2019 р.

ЗМІСТ

ВСТУП……3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА……6
1.1. Економічну суть формування та подання фінансової звітності в системі економічної інформації підприємства…….6.
1.2. Концептуальні засади формування та подання фінансової звітності……13
Висновки за розділом 1……16
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ЗАЛІЗНИЦЯ» ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ ДАРНИЦЬКА ДИСТАНЦІЙНА КОЛІЯ……18
2.1. Облікова політика підприємства та її вплив на формування та подання фінансової звітності……18
2.2. Формування та розкриття облікової інформації у фінансовій звітності для потреб користувачів……23
2.3. Організація подання та оприлюднення фінансової звітності……31
Висновки за розділом 2……35
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ЗАЛІЗНИЦЯ» ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ ДАРНИЦЬКА ДИСТАНЦІЙНА КОЛІЯ……37
3.1. Напрями і заходи удосконалення формування та подання фінансової звітності для користувачів ……..37
3.2. Удосконалення формування та подання фінансової звітності за умов застосування інформаційних систем і технологій……41
Висновки за розділом 3……43
ВИСНОВКИ……45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……48
ДОДАТКИ……56

ВСТУП

Актуальність теми. Важлива роль в процесі формування інформації про діяльність підприємства належить фінансовій звітності, яка виступає завершеним результатом збору та оброблення інформації за минулі періоди.

Основу фінансової звітності складають її елементи, структура та склад, а також система бухгалтерського обліку в якій така фінансова звітність формується.

Користувачі фінансової звітності повинні мати достовірну інформацію про стан справ на підприємстві і на цій основі прийняти правильне, економічно доцільне рішення стосовно підприємства. Правильність цих рішень вплине на діяльність будь-якого підприємства, що уособлює залежність між процесом формування і надання даних фінансової звітності та рішенням користувачів.

Подання фінансової звітності є структурним елементом організації бухгалтерського обліку для забезпечення відповідності показників фінансової звітності, якість яких визначається рівнем доступності до неї, інформаційним потребам широкого кола користувачів для прийняття ними рішень.

Дослідженню питань фінансової звітності приділялося чимало уваги у працях вітчизняних учених: М.Т. Білухи, М.М. Бенька, Ф.Ф. Бутинця, Ю.А. Вериги, О. В. Гандзюк, С.Ф. Голова, В.М. Костюченко, Я.Д. Крупки, М.В. Кужельного, Т.Є. Кучеренко, С.Ф. Легенчука, Н.М. Малюги, Є.В. Мниха, М.С. Пушкаря, В.В. Сопко, О.В. Фоміної, М.Г. Чумаченка, А.П. Шаповалової, М.Т. Щирби, а також зарубіжних: С.А. Дипіази, К. Друрі, Р. Еклза, Е. С. Хендріксен та інших. Наукові дослідження науковців склали теоретичну основу методичних положень формування фінансової звітності підприємства, однак не достатньо вивченими залишаються питання подання фінансової звітності, з врахуванням задоволення інформаційних потреб користувачів, що вимагають подальшого опрацювання.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є обґрунтування теоретичних положень та розробка рекомендацій щодо формування та подання фінансової звітності.

Для досягнення визначеної мети були поставлені такі завдання:

- розглянути економічну суть формування та подання фінансової звітності в системі економічної інформації підприємства;
- розкрити концептуальні засади формування та подання фінансової звітності;
- дослідити облікову політику підприємства та її вплив на формування та подання фінансової звітності;
- проаналізувати як формується та розкривається облікова інформація у фінансовій звітності для потреб користувачів;
- розкрити особливості організації та оприлюднення фінансової звітності;
- розробити напрями і заходи удосконалення формування та подання фінансової звітності для користувачів;
- показати шляхи удосконалення . Удосконалення формування та подання фінансової звітності за умов застосування інформаційних систем і технологій

Предметом дослідження є методика та організація формування та подання фінансової звітності в системі економічної інформації ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ЗАЛІЗНИЦЯ» ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ ДАРНИЦЬКА ДИСТАНЦІЙНА КОЛІЯ (дальше по тексту ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія»)

Об'єктом дослідження є процес організація формування та подання фінансової звітності ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» (додаток К).

В процесі підготовки роботи були використані такі методи: порівняльного аналізу й узагальнення; індукції та дедукції; історичний та логічний методи, метод порівняння; діалектичного пізнання; причинно-наслідковий метод.

Гіпотезою наукового дослідження є припущення, що удосконалення системи формування і подання фінансової звітності, дасть змогу отримати повну та достовірну інформацію для прийняття управлінських рішень.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення отриманих результатів полягає у практичній спрямованості теоретичних розробок. Одержані результати дослідження сприятимуть підвищенню якості формування та подання фінансової звітності досліджуваного підприємства. Пропозиції щодо формування та подання фінансової звітності можливо буде впроваджено у практику роботи ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія». По тематиці дослідження опубліковано статтю в збірнику наукових статей студентів КНТЕУ за 2019 р.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Формування та подання фінансової звітності в системі економічної інформації підприємства

У будь-якого підприємства повинна бути система звітності, що зв'язує його із зовнішнім середовищем.

Варто зупинитись на підходах вчених і практиків до трактування звітності у навчально-наукові та довідковій літературі (табл.1.1)

Таблиця 1.1

Основні підходи вчених і практиків до трактування звітності

№ з/п	Визначення	Автори
1	Система узагальнюючих, взаємопов'язаних показників	Ю.А. Верига, З.М. Левченко, І.Д. Ватуля , Д.В. Шквір, А.Г. Загородній, О.В. Височан; А.И. Малишкин ;
2	Система економічних показників	М.С. Пушкар
3	Система звітних форм	О.В. Лишиленко
4	Сукупність затверджених у встановленому порядку форм	М.В. Кужельний
5	Підсумкові дані про господарську діяльність	В.С. Лень, В.В. Гливенко
6	Документація за встановленою формою	В.Н. Лемеш
7	Процес складання звітів та надання їх користувачам	М.А. Снитко
8	Форма збору статистичних даних	Ю.А. Верига, З.М. Левченко, І.Д. Ватуля
9	Форма спостереження	Т.Є. Кучеренко, В.С.Уланчук, О.Г. Шайко

Джерело: на основі [7,8,12,14,27]

Отже більшість авторів розглядають звітність як систему узагальнюючих показників, заключний крок системи бухгалтерського обліку, систему

показників, форму спостереження. Склад звітності підприємства в поєднанні із середовищем приведений на рис.1.1.

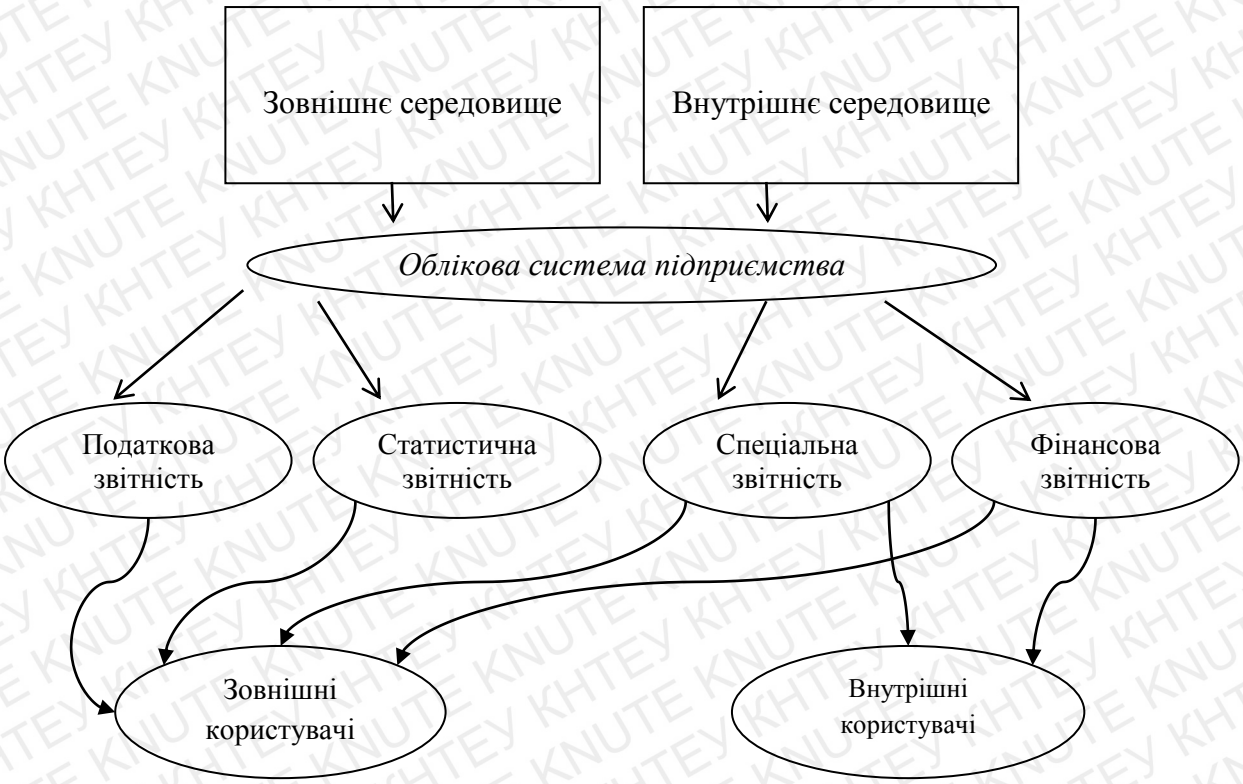

Рис.1.1. Склад звітності підприємства

Джерело: на основі [12,14]

Основне місце в ній належати фінансовій звітності, що зумовлено її певним особливим статусом та спрямованістю на забезпечення інтересів користувачів.

Головним призначенням фінансової звітності є забезпечення внутрішніх та зовнішніх користувачів правдивою і достовірною інформацією про майновий та фінансовий стан підприємства, про фінансові результати та ефективність господарювання за звітний період. В основному фінансова звітність має задовольняти інформаційні потреби користувачів щодо: придбання, продажу та володіння цінними паперами; участі в капіталі підприємства; оцінки якості управління; оцінки спроможності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання; забезпеченості зобов'язань підприємства; визначення суми

дивідендів, що підлягають розподілу; регулювання діяльності підприємства; інших рішень [8,9].

Науковець Гандзюк О. стверджує, що звітність є атрибутом ринкової економіки і призначена для забезпечення зв'язку суб'єкта господарювання із суспільством, окремими його інститутами та членами, створюючи умови вільного переливу, підтримання і нарощування капіталу за ефективними сферами діяльності, наголошує дослідник Гейєр Е. [10, 12].

Схематично на рис. 1.2. зображено взаємозв'язок потоків інформації про ефективність діяльності підприємства та місце в ньому фінансової звітності

Рис 1.2. Взаємозв'язок інформації і фінансової звітності

Джерело: на основі [11,14,15]

Як видно із рисунку 1.2. інформаційна складова фінансової звітності покликана задовольняти потреби її користувачів, які змінюються у часі,

Формування звітності проходить на базі цифрової та аналітичної інформації бухгалтерського (фінансового), управлінського та статистичного обліку та податкових розрахунків. Більш повну інформацію про діяльність підприємства внутрішні та зовнішні користувачі отримують із системи облікової звітності.

Процес оприлюднення можна розкрити за допомогою схеми (рис. 1.3).

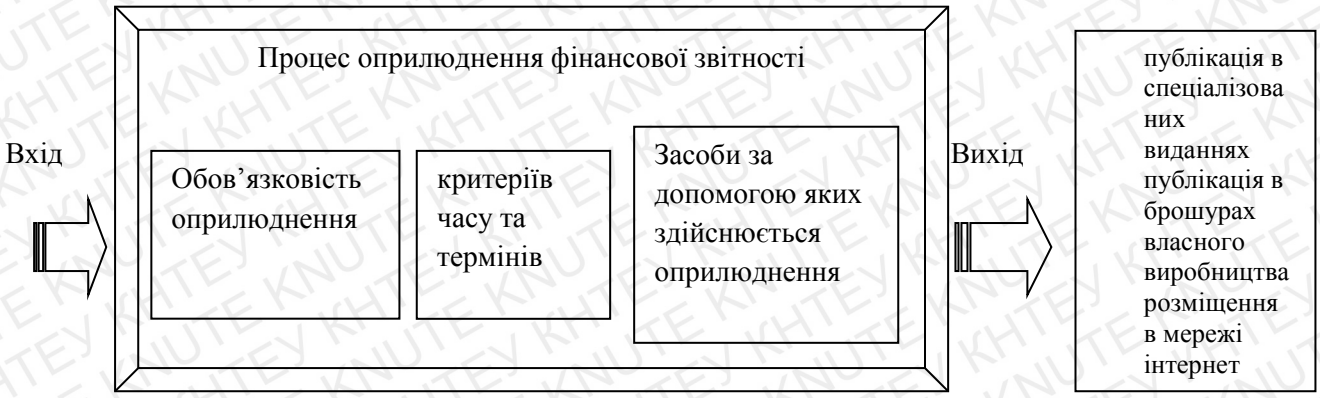

Рис. 1.3. Складові процесу оприлюднення та публікації фінансової звітності

Джерело: на основі [25,33]

Щодо перевірки обов'язковості процесу оприлюднення то береться норма законодавства; процес оприлюднення (до 30 квітня); альтернатива щодо засобів оприлюднення. Як результат оприлюднення, тобто публікація або розміщення на Інтернет-ресурсах.

Надання внутрішнім користувачам здійснюється переважно на території підприємства, іншим зовнішнім користувачам – за допомогою листування або використання Інтернет-ресурсів. Схема процесу подання фінансової звітності (рис 1.4) містить наступні елементи:

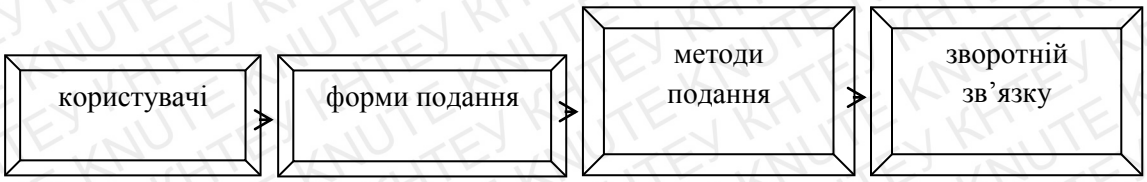

Рис. 1.4. Примірна схема процесу подання фінансової звітності

Джерело: на основі [33]

В НП(С)БО вживається термін «розкриття», тобто це надання інформації, яка є суттєвою для користувачів фінансової звітності і наповнюється інформацією, що забезпечує прийняття рішень користувачами. Варто відмітити, що подання та оприлюднення фінансової звітності визначають через адресність фінансової звітності користувачам.

Наступними можуть бути форми оприлюднення фінансової звітності у: спеціалізованих виданнях загальнодержавного значення; брошурах та

буклетах власного виробництва; мережа Інтернет за допомогою власних або сторонніх Інтернет-ресурсів [33 с. 216].

Як відомо основою для прийняття важливих управлінських рішень є саме фінансова звітність, так як нею можуть користуватися як внутрішні користувачі, так і зовнішні [25].

Правильність прийняття управлінських рішень залежить також від організаційних та технічних аспектів надання фінансової звітності користувачам.

Наші дослідження свідчать, що в економічно успішних країн прозорість і відкритість своєї звітності підприємства намагаються демонструвати в засобах інформації. Варто відзначити, що звітність при цьому містить аналіз показників діяльності, характеризуються технічні, технологічні, екологічні дані. Звіти наповнюються графіками, діаграмами, фотографіями, тощо. У світі організовано змагання за кращі річні звіти та їх показники. Такі звіти доступні широкому колу користувачів, які можуть бути постачальниками, покупцями, позичальниками, банкірами тощо. Для поширення інформації з бухгалтерської звітності її розміщують у друкованих засобах масової інформації, на сайтах Інтернету [33, с. 47]. Тому особливу увагу в цьому потрібно звернути на подання та оприлюднення фінансової звітності, що дозволить підвищити якість цих процесів і забезпечити користувачів своєчасною інформацією.

Процеси подання та оприлюднення фінансової звітності стосуються користувачів, які сприймають фінансову звітність регламентовану законом та порядком [31]. Для користувачів фінансової звітності (рис.1.5) інформація входить із форм фінансової звітності, а саме: Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Примітки до фінансової звітності а також інформація фінансового характеру, яка відображена не тільки на рахунках бухгалтерського обліку, а й можливі перспективні контракти, дані фінансових ринків про котирування акцій, та інше.

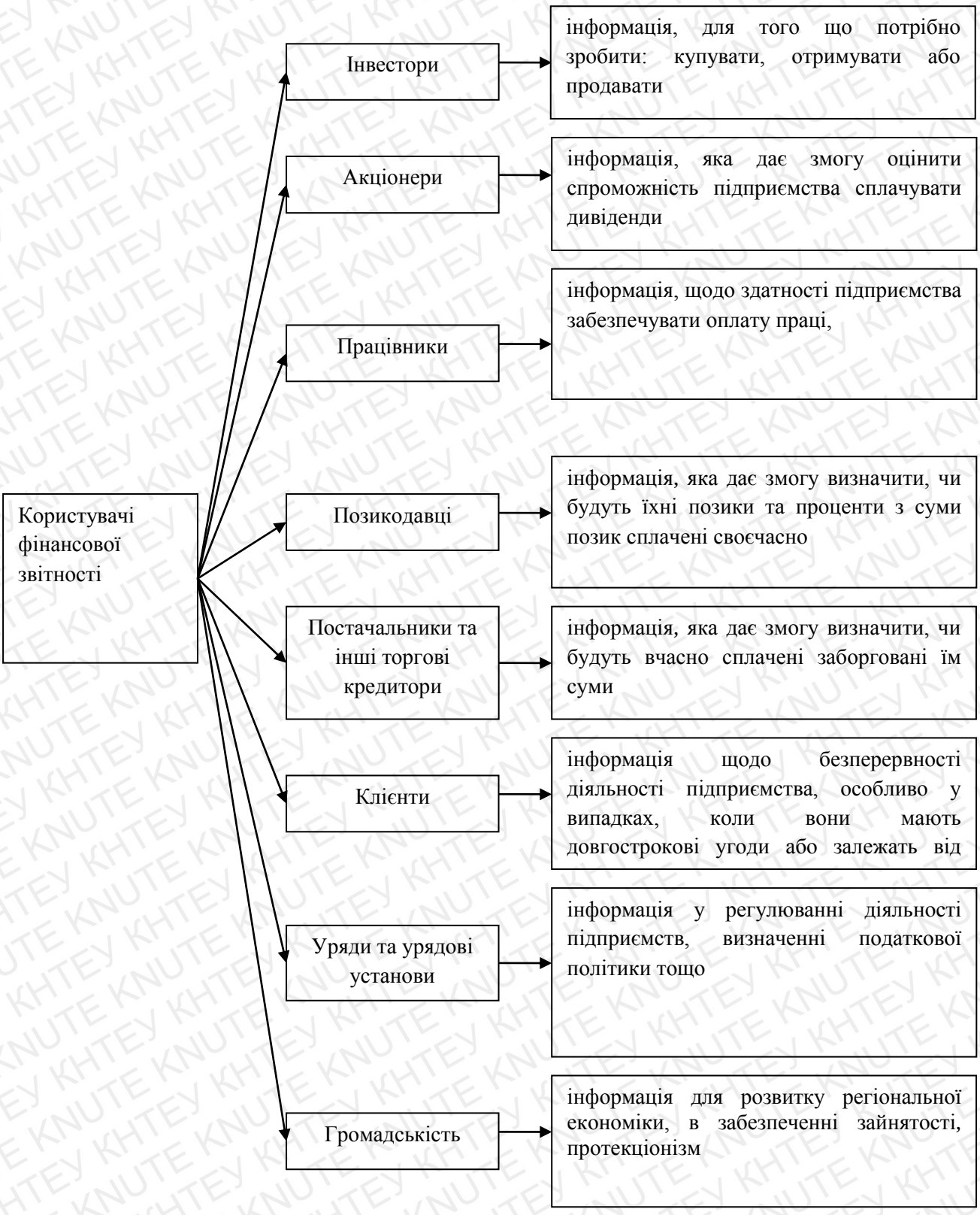

Рис.1.5. Користувачі фінансової інформації та їх потреби в інформації

Джерело: на основі [7,8,12,25]

Інтереси користувачів фінансової звітності різняться, а їх заємозв'язок показано на рис. 1.6.

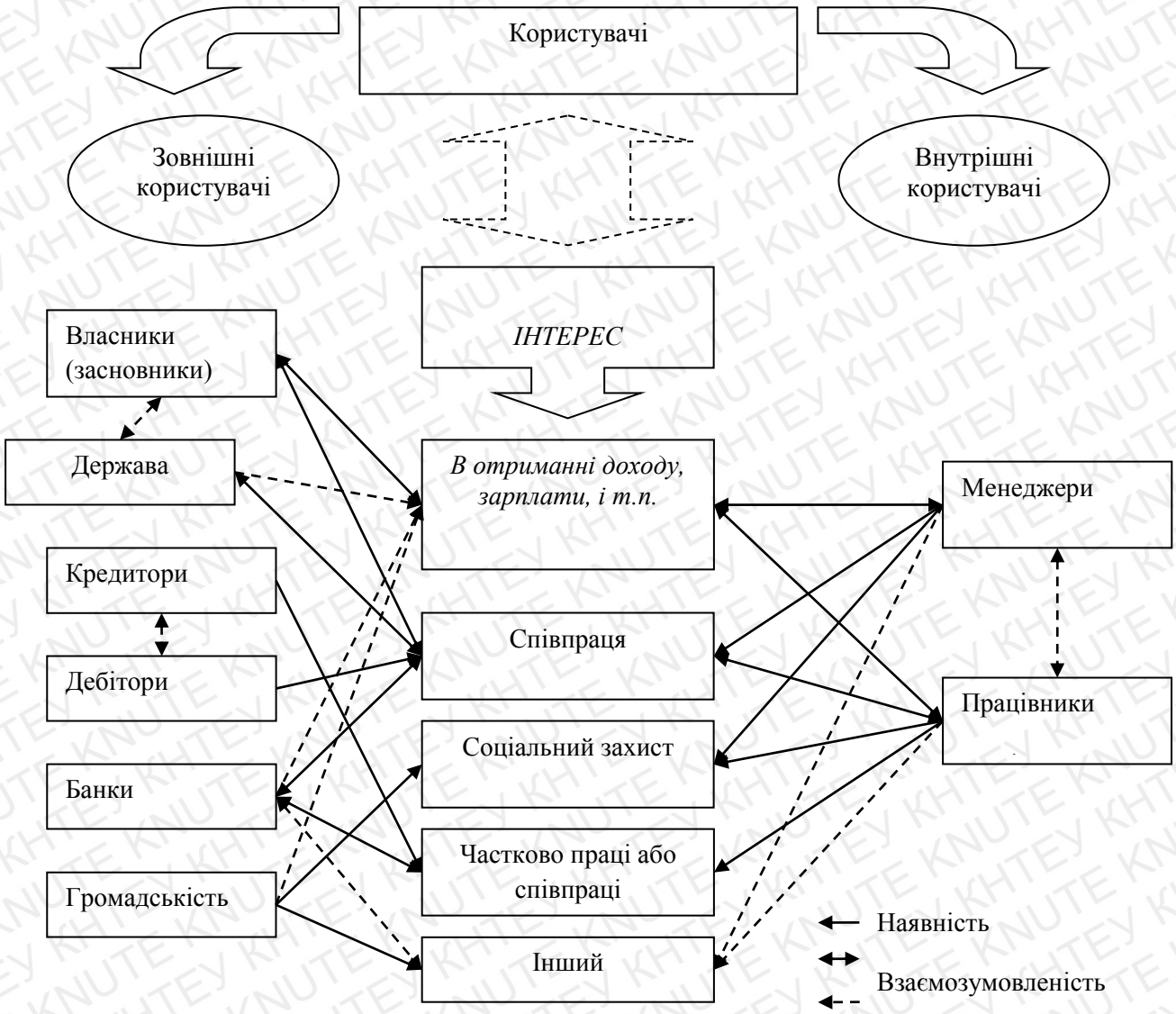

Рис.1.6. Взаємозв'язок інтересів користувачів фінансової звітності

Джерело: на основі [7,8,9]

Ми підтримуємо думку, що інтерес кожного окремого користувача не може виходити тільки із бухгалтерської інформації, призначення якої – в самій меті ведення обліку: визначення прибутковості, захист майна власників, достовірність і реальність. Саме достовірність побудована на відповідності правилам бухгалтерського обліку, на застосування яких розраховує користувач. Це наприклад можуть бути розпорядження регуляторів (дії ПСБО, МСФЗ) і ця відповідність підтверджується аудитором. Тобто підтверджена аудитором звітність є достовірною, а реальність – це відповідність її даних реальності ведення господарської діяльності.

1.2.Концептуальні засади формування та подання фінансової звітності

На думку науковця В. О. Лукіна, бухгалтерська звітність є звітністю, у якій відображено підсумкові показники господарської діяльності, майновий та фінансовий стан підприємства за звітний період (місяць, квартал, рік) і яка базується на даних синтетичного й аналітичного обліку [31].

Метою подання фінансової звітності є надання інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень зовнішніми користувачам [64, с. 7]- так вважає науковець Я.В. Шеверя.

В Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», передбачена окрема стаття «Подання та оприлюднення фінансової звітності» [18].

Підтримуємо думку дослідників і вважаємо, що подання фінансової звітності – це процес адресного представлення фінансової звітності її користувачам з метою прийняття певних рішень. Процес публічного оприлюднення фінансової звітності для користувачів та загалу, що приймають власні рішення на її основі, шляхом її публікації в спеціалізованих виданнях чи за допомогою Інтернета – асоціюється із оприлюднення фінансової звітності

Процеси подання та оприлюднення фінансової звітності спрямований на підвищення економічної активності шляхом добровільного надання інформації,

Як свідчить практика інтереси користувачів є різними і мають різну пріоритетність, що перебуває у постійній зміні. Тому на наш погляд для ефективності звітності потрібно урівняти інтереси окремих груп користувачів. Підтримуємо вислів Т. Кучеренко, «про переорієнтацію облікової системи на конкретного користувача» [27, с. 5]

З правової точки зору фінансова як і облікова звітність повинна відповідати вимогам нормативно-правових та інструктивних документів. Процес складання та подання облікової звітності в Україні регульований і базується на положеннях, відображених у низці нормативно-правових документів (додаток А) та (рис.1.7).

Фінансова звітність	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Наказ Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року N 433 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності" , НП(С)БО 2 "Консолідована фінансова звітність", П(С)БО 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах", П(С)БО 29 "Фінансова звітність за сегментами".

Рис.1.7. Нормативно-правове фінансової звітності в Україні

Джерело: на основі нормативної бази

Решта додаткової інформації, що не передбачена П(С)БО, може розкриватися у примітках до фінансової звітності (додаток Б). Але як зазначає професор Соколов Я.В., що «головним парадоксом бухгалтерської звітності є те, що вона відображає факти господарського життя, які мали місце в минулому, але суть звітності в тому, щоб дати можливість потенційним користувачам приймати рішення на майбутнє [53].

Потрібно відмітити, що у нормативних документах:

- не зовсім чітко визначено правовий статус фінансової звітності з погляду віднесення до комерційної таємниці;
- не визначено коло користувачів фінансової звітності – відсутні чіткі правила щодо їх обмеження або, навпаки, не обмеження; а також є неясності щодо визначення користувачів звітності, так як спрямованість звітності на забезпечення інтересів однієї групи користувачів не відповідає вимогам нейтрального представлення що може призвести до зниження достовірності даних звітності.

Для управлінських потреб керівництва підприємства, фінансова звітність повинна відповідати такій основній вивозі як гарантування реальності і достовірності даних, що забезпечується документальним обґрунтуванням усіх записів, здійсненням інвентаризації, дотриманням правил оцінки статей балансу, розподілом прибутків і витрат за відповідними звітними періодами. З точки зору правових аспектів облікова звітність повинна відповідати вимогам нормативних та інструктивних документів.

До принципів підготовки складання фінансової звітності суб'єкта господарювання слід віднести: автономність; безперервність діяльності; періодичність; історична (фактична) собівартість; нарахування та відповідність доходів і витрат; повне висвітлювання; послідовність; обачність; превалювання сутності над формою; єдиного грошового вимірника.

Якісні характеристики фінансової звітності представлені на рис.1.8.

Рис.1.8. Якісні характеристики фінансової звітності

Джерело: на основі [18,25]

Вирішення завдань формування звітності передбачає розкриття інформації, для певного кола користувачів та вивчення їх економічних потреб. У НП(С)БО 1 наведене таке визначення користувачів звітності - це фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень [36]. Це означає, що підприємство саме не може визначати або встановлювати, які, юридичні та фізичні особи потребують інформації про його діяльність, відповідно і коло користувачів звітності не може бути обмеженим за визначенням, оскільки про це безпосередньо йдеться у ст.14 Закону №996: «Фінансова звітність підприємств не становить комерційної таємниці, крім випадків, передбачених законодавством». У МСФЗ представлені основні групи користувачів, які мають рівні права стосовно

звітної інформації: інвестори, службовці, кредитори, постачальники, уряд, суспільство. Європейські директиви, які регулюють облік і звітність, не розглядають спрямованість складання звітності та не визначають пріоритети у першочерговості забезпечення інформаційних потреб різних користувачів. У стандартах з бухгалтерського обліку США (GAAP) зазначається, що фінансова звітність призначається кредиторам, акціонерам та іншим інвесторам, а також іншим користувачам (працівники та клієнти підприємства, урядові органи та суспільство в цілому, але всі вони розглядаються як другорядні). Причиною визначення таких пріоритетів стало те, що у США заведено вважати, що відомості, корисні інвесторам та кредиторам, будуть корисні і іншим користувачам [31,32].

Наші дослідження свідчать, що зміст законодавчих та нормативних документів не дає змогу чітко визначити правовий статус фінансової звітності щодо секретності звітності; також відсутні чіткі правила щодо коло користувачів фінансової звітності – відсутні чіткі правила щодо їх обмеження або, навпаки, не обмеження; по-третє, є суперечності щодо визначення основного користувача звітності. Спрямованість звітності на забезпечення інтересів однієї групи користувачів не відповідає вимогам нейтрального представлення та, порушуючи та обмежуючи інтереси інших груп, може призвести до зниження достовірності даних звітності.

Висновки за розділом 1

Дослідження теоретичних основ формування та подання фінансової звітності дало змогу зробити такі висновки:

1. Фінансова звітністю є складовою облікової звітності, що формується на даних фінансового обліку а також пов’язана із іншими відокремленими елементами, податкової, спеціальної, статистичної, управлінської (внутрішньогосподарської) та інтегрованої звітності, що покладається в основу прийняття оперативних, тактичних та стратегічних рішень. В процесі узагальнення класифікаційних ознак фінансової звітності та з метою задоволення потреб зацікавлених користувачів за формуванням

відповідно до нормативно-правової бази (на основі НП(С)БО, МСБО, МСФЗ, GAAP та на основі Директиви 2013/34/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС).

2. Через недостатню ефективність реалізації процесів подання та оприлюднення фінансової звітності, система за допомогою якої інформація розкривається користувачам є недосконалою Необхідно реформувати зазначену систему на законодавчому рівні з широким залученням і використанням сучасних інформаційних технологій, методів обробки і передачі даних, сучасної мови розмітки даних XBRL та акцентом на системі забезпеченості інтересів користувачів, що характеризується доступністю та відкритістю. Це підвищить ефективність управлінських рішень та буде надійним джерелом інформаційного забезпечення користувачів.

РОЗДІЛ 2
СУЧАСНИЙ СТАН ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ЗАЛІЗНИЦЯ» ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ ДАРНИЦЬКА ДИСТАНЦІЙНА КОЛІЯ

2.1. Облікова політика підприємства та її вплив на формування та подання фінансової звітності

Облікова політика ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» повинна забезпечити інформацією про методи, способи та процедури обліку, які використовує підприємство, щоб переконатись у співставності даних, які наведені у звітності, а також має розкривати додаткову інформацію про зміни у діяльності підприємства.

Вплив облікової політики на показники та інформацію про доходи власників показано на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Схема формування облікової політики при прийнятті рішень на підприємстві

Джерело: на основі [26,29]

Головними особливостями формування облікової політики для підприємства ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» є організація бухгалтерського обліку, порядок та строки проведення інвентаризації активів та зобов'язань, та розробка робочого плану рахунків.

Вплив облікової політики ВП «Дарницька дистанційна колія» на формування фінансової звітності, На підставі звітних показників приймаються рішення іншими суб'єктами щодо співпраці з підприємством. Крім того, воно переслідує і власні інтереси, які полягають, найчастіше, у підвищенні доходності та залученні нових інвестицій (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Вплив облікової політики на показники діяльності підприємства
Джерело: на основі [29]

Таким чином, умовний вибір методики обліку спричинює реальні зміни у складі зобов'язань і вимог підприємств. При розробці облікової політики слід застосовувати такий метод, який би дав змогу спрогнозувати наслідки її реалізації.

Слід відмітити, що вибір елементів облікової політики впливає на показники звітності. Зокрема, такі елементи облікової політики як порядок визначення вартісної межі між основними засобами та малоцінними матеріальними активами, обрані методи нарахування амортизації, порядок списання витрат, пов'язаних з ремонтом та поліпшенням основних засобів, порядок визначення порогу суттєвості для переоцінки основних засобів будуть впливати на формування показників таких форм фінансової звітності як звіт про фінансовий стан, звіт про сукупний дохід, звіт про власний капітал,

примітки до звітності. Обраний спосіб складання звіту про рух грошових коштів безпосередньо впливає на форму даної форми фінансової звітності. Критерії суттєвості інформації про господарські операції, події та статті фінансової звітності, визначені в обліковій політиці, знайдуть відображення при формуванні показників всіх форм фінансової звітності. Детальний опис впливу елементів облікової політики на показники форм фінансової звітності представлено у вигляді таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Вплив складових облікової політики на показники форм фінансової звітності

№ п/п	Елементи облікової політики	Вплив на показники форм фінансової звітності				
		Баланс (звіт про фінансовий стан)	Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід	Звіт про рух грошових коштів	Звіт про власний капітал	Примітки до річної фінансової звітності
1	2	3	4	5	6	7
1	Порядок визначення вартісної межі між основними засобами та МНМА	+	+	-	+	+
2	Методи нарахування амортизації	+	+	-	+	+
3	Порядок визначення порогу суттєвості для проведення переоцінки основних засобів	+	+	-	+	+
4	Періодичність зарахування дооцінки необоротних активів до перерозподіленого прибутку	+	-	-	+	+
5	Порядок списання витрат, пов'язаних з ремонтом та поліпшенням основних засобів	+	+	-	+	+
6	Дата первісного визнання необоротних активів та групи вибуття як утримуваних для продажу	+	-	-	-	+
7	Одиниця обліку запасів	-	-	-	-	-
8	Методи оцінки вибуття запасів	+	+	-	+	+
9	Способи обліку ТЗВ, понесених на придбання запасів	+	+	-	+	+
10	Способи оцінки незавершеного виробництва	+	+	-	+	+
11	Методи нарахування резерву сумнівних боргів	+	+	-	+	+
12	Способи визначення коефіцієнта суттєвості	+	+	-	+	+
13	Способи обліку витрат		+			
14	Періодичність закриття транзитних рахунків 7,8,9 класів	+	+	-	+	-

Продовження табл. 2.1.

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
15	Перелік і склад статей калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг)	+	+	-	+	+
16	Перелік і склад змінних та постійних загальновиробничих витрат; способи їх розподілу	+	+	-	+	+
17	База розподілу загальновиробничих витрат між видами продукції	+	+	-	+	+
18	Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції	+	+	-	+	+
19	Обраний спосіб складання звіту про рух грошових коштів	-	-	+	-	-
20	Критерій суттєвості інформації про господарські операції, події та статті фінансової звітності	+	+	+	+	+

Джерело: на основі [7,26,29]

Погоджуємось із науковцями про те, що вплив одних елементів (наприклад, амортизації основних засобів) можна відслідковувати протягом кількох років, вплив інших виявляється лише у проміжній звітності, а окремі взагалі не здійснюють впливу на фінансові результати». Так нездійснення у звітному періоді уцінки основних засобів, або ж їх дооцінки, з одного боку, дає можливість одержати економію при сплаті податків (за податком на прибуток), проте з іншого, зменшує показники фінансової стійкості, що здатне негативно впливати на взаємовідносинах з власниками та партнерами, і, як наслідок, мати від'ємний фінансовий результат. Зазначене однаковою мірою стосується і інших структурних елементів облікової політики. Застосування методу ФІФО при оцінці вартості запасів в інфляційних умовах підвищує податок на прибуток, збільшує фінансовий результат та рентабельність у звітному періоді, водночас із цим відбувається зменшення їх майбутньої величини, підвищення фінансової незалежності, але зниження показників обігу. Ситуація обтяжується неможливістю прямої кількісної оцінки реакції зацікавлених користувачів звітності на зміни фінансових характеристик суб'єкта, їх співвідношення із податковою економією та іншими фінансовими та нефінансовими чинниками [26].

Використання методів нарахування амортизації активів, по різному впливає на ступінь оподаткування. Тому вибір окремих методів амортизації, як зазначає науковці, може бути аргументовано тільки за оцінки спеціаліста, який

надасть інформацію про технічні особливості того чи іншого об'єкта амортизації [26,29].

Розмір витрат звітного періоду та вартість активів перебувають в оберненій залежності від методу розрахунку собівартості – повної або скороченої. За наявності незавершеного виробництва, вибір першого варіанту збільшує вартість активів, показники концентрації капіталу, поточної ліквідності, рентабельності, стійкості економічного зростання. Вибір другого – зумовлює зростання податку на прибуток та показників обігу, здійснюється розподіл фінансових результатів між звітним і майбутніми періодами [10].

Перерозподіл фінансового результату, у межах звітного періоду, сприяє використанню механізмів резервування. У певних випадках допускається переведення резервів на наступний фінансовий рік.

Враховуючи те що на ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» формалізований процес формування облікової політики, який впливає на формування фінансової звітності та враховуючи організаційно-технологічні особливості підприємства пропонуємо структуру Наказу про облікову політику підприємства:

1. Загальні положення: загальні питання ведення обліку, нормативно-правова база, організаційна структура, зміни облікової політики;
2. Організація бухгалтерського обліку: права, обов'язки, відповідальність головного бухгалтера, організація та відповідальність за організація та ведення обліку, форма ведення обліку, порядок проведення інвентаризації та склад комісії;
3. Форми основних документів: форми бухгалтерських документів (стандартизовані та специфічні), графік документообігу, облік бланків суворої звітності, терміни зберігання документів;
4. Суттєвість: встановлення меж суттєвості окремих об'єктів обліку, що відносяться до активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів та витрат; для відображення переоцінки об'єктів необоротних активів;

5. Методична складова облікової політики: методика обліку активів, зобов'язань, власного капіталу; терміни функціонування, нарахування та відображення амортизації; порядок формування резервів; склад доходів та витрат, методика їх формування; визначення фінансових результатів

6. Організація обліку податкових розрахунків: організація ведення обліку податкових розрахунків, розробка системи документообігу для формування показників податкових регістрів; встановлення умов оподаткування вартості об'єктів;

7. Звітність: перелік та порядок складання звітності, терміни її подання, відповідальність осіб за формування звітності та ін.

У структурі облікової політики ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія», значну увагу для формування звітності підприємства, необхідно приділяти таким складовим як організація податкових розрахунків та звітність.

У розділі «Звітність» наводиться перелік форм та порядок складання звітності, додаткові складові Приміток до річної звітності, які необхідні керівництву, види і склад управлінської звітності, кількість, види та пріоритетність сегментів, терміни та порядок формування звіту про управління, інтегрованої та нефінансової звітності (якщо така формується на підприємстві).

Дослідивши облікову політику ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» як організаційно-методичну основу формування показників облікової звітності необхідно зауважити, що при формуванні структури облікової політики важливо враховувати організаційно-технологічні особливості його діяльності, їх вплив на облік та формування показників звітності.

2.2. Формування та розкриття облікової інформації у фінансовій звітності для потреб користувачів

Управління процесом підготовки (складання) ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія», подання та оприлюднення фінансової звітності в обліковому циклі підприємства керує головний бухгалтер.

Формування та представлення фінансової звітної інформації здійснюється у кілька етапів. Процедури, які передують заповненню форм фінансової звітності, становлять впорядковану сукупність дій та методологічних прийомів, дотримання яких дасть змогу безпосередньо приступити до складання фінансової звітності (рис. 2.3).

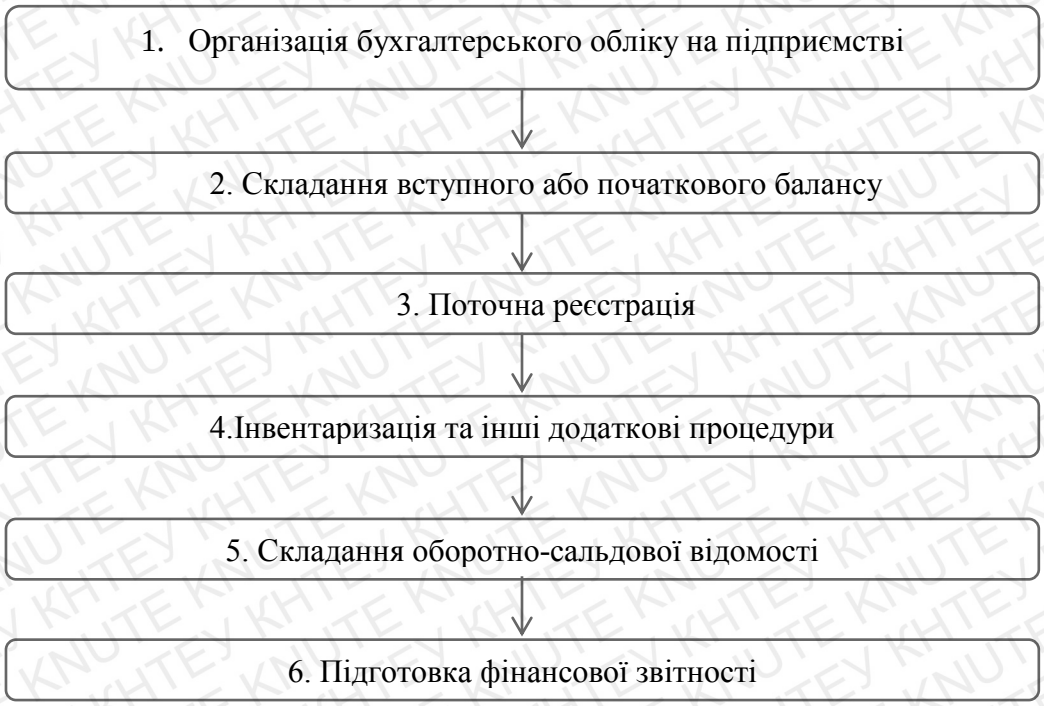

Рис. 2.3. Етапи формування фінансової звітності ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія»

Джерело: на основі [9,16]

Саме на останньому етапі здійснюється остаточне узагальнення показників бухгалтерських рахунків у формах звітності. На основі кінцевих рахунків формується звіт про фінансовий стан. Дані оборотів без сальдових рахунків, які використані при розрахунку фінансових результатів, включаються до форми 2 фінансової звітності. З використанням даних оборотно-сальдової відомості та аналітичних даних за окремими об'єктами бухгалтерського спостереження формуються форми 3,4,5 фінансової звітності [17].

Основний зміст характеристики майнового та фінансового стану підприємства можна побачити у Балансі (Звіт про фінансовий стан). Процес формування Балансу зазвичай залежить від інтересів його користувачів. Він

відображає інформацію про стан фінансових та розрахункових взаємовідносин підприємства, є інформаційною економічною моделлю ресурсів підприємства та результатів їх використання. Оскільки Баланс побудований на даних поточного бухгалтерського обліку, це дає змогу із застосуванням аналізувати дані балансу у тій мірі, у якій це вимагають поставленні перед підприємством завдання.

Форма №1 Баланс – це підсумкова оцінка загального господарського стану підприємства на кінець звітного періоду (календарного року). Користувачі фінзвітності (акціонери ПАТ) у цьому документі завжди знайдуть повну і достовірну інформацію про активи, зобов'язання та власний капітал підприємства. Зокрема, про склад і структуру його майна , ліквідність та оборотність активів, розмір власного або позикового капіталу. Ця інформація дозволяє користувачам фінзвітності у майбутньому приймати ефективні управлінські рішення. Тому важливо правильно складати його. У Методичних рекомендаціях щодо заповнення форм фінансової звітності розглядається питання розкриття інформації за статтями балансу. Економічна характеристика складу бухгалтерського балансу.

Таблиця 2.2

Економічна характеристика складу бухгалтерського балансу ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія»,

Показник	Визначення поняття	Момент виникнення	Оцінка	Класифікація
1	2	3	4	5
Зобов'язання	Майбутні платежі за товари, послуги, бюджету працівникам тощо	Реєструються в обліку тільки тоді, коли виникає заборгованість за ними	Сума грошей, необхідна для оплати заборгованості	Довгострокові поточні забезпечення
Власний капітал	Інвестиції та фінансовий результат діяльності підприємства	Згідно с установчими документами або розрахунку фінансових результатів	Сума грошей, які указані в установчих документах, та в розрахунку фінансових результатів	Уставний капітал, нерозподілений прибуток

Продовження табл.2.2

1	2	3	4	5
Необоротні активи	Засоби, які мають строк служби понад рік, використовуються в діяльності підприємства	У момент придбання або виникнення	За фактичною (історичною) собівартістю	Нематеріальні активи, основні засоби, інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість
Оборотні активи	Засоби, кошти, які підприємство використовує в поточній діяльності	Реєструються в обліку в момент надходження або в момент, коли виникає заборгованість за ними	За фактичною (історичною) собівартістю, або як сума грошей необхідних для оплати заборгованості	Запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти

Джерело: на основі [27,28,30]

У НП(С)БО 1 зазначено «правило викреслювання рядків» і механізм додавання рядків до фінансової звітності. Це повною мірою стосується й Балансу. Згідно з п. 4 розділу ІІ НП(С)БО 1, підприємства мають право не наводити статті, за якими інформація до розкриття відсутня. Виключенням є ситуація, коли стаття наводиться, якщо інформація за нею була в попередньому звітному періоді. Додавати до балансу підприємства можуть лише ті рядки, які перелічені у додатку 3 до НП(С)БО 1, і обов'язково – зі збереженням назви та коду рядка й у тому разі, якщо стаття характеризується критеріями суттєвості та можливістю достовірного визначення.

З метою підвищення інформативності звіту про фінансовий стан, доцільно розділ ІІ Оборотні активи, статтю 1100 «Запаси» доповнювати даними про МШП, незавершене виробництво, адже склад запасів характеризується особливостями діяльності ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія». Також потрібно наводити додаткову інформацію щодо поточної кредиторської заборгованості за одержаними авансами (додатковий рядок 1635) та за розрахунками з учасниками (додатковий рядок 1640).

Звіт про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) – це звітний бухгалтерський документ, у якому підсумовуються доходи і витрати звітного періоду.

Звіт за формою 2 складається накопиченим підсумком з початку року та відноситься до річної та квартальної форм звітності. Це таблиця, де окремі показники доходів, витрат та фінансових результатів наведені в такий послідовності, що дозволяє підставляти їх у затвердженому алгоритмі та виходити на кінцевий показник – чистий прибуток (збиток). Особливістю таблиці є те, що всі показники наводять за два періоди – звітний та попередній звітний період. Такий підхід дозволяє одночасно проводити аналіз змін доходів, витрат, фінансових результатів у динаміці. Звіт за формою 2 складається з чотирьох розділів:

1. Фінансові результати;
2. Сукупний дохід;
3. Елементи операційних витрат;
4. Розрахунок показників прибутковості акцій.

Згідно НП(С)БО 1 діяльність підприємства поділяються на звичайну та надзвичайну. Звичайна поділяється на: операційну, фінансову, інвестиційну.

Операційна діяльність – основна діяльність підприємства, а також інші види, які не є інвестиційними та фінансовими.

Фінансова діяльність – діяльність, яка призводить до змін і складу власного та позикового капіталу підприємства.

Інвестиційна діяльність – придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Розділ звіту за формою 2 складається за принципом нарахуванням і відповідності доходів та витрат. Оцінка доходів може бути достовірно визначена в момент надходження активу або погашення зобов’язання, які призводять до збільшення власного капіталу підприємства (крім зростання капіталу за рахунок внесків учасників).

Оцінка витрат може бути достовірно визначена в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства.

У звіті про фінансові результати наводяться доходи і витрати, які відповідають критеріям, визначеним в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку.

У статті «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» відображається дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у т.ч. платежі від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) за вирахуванням наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів.

Важлива фінансова інформація, необхідна для оцінки минулої діяльності підприємства, а також ризику недосягнення ним очікуваних результатів надається користувачам, насамперед інвесторам та кредиторам, у звіті про сукупний дохід. Підприємства показують у звіті про сукупний дохід інформацію про доходи та витрати, використовуючи класифікацію, яка базується на характері доходів та витрат або їх функції у рамках підприємства.

Проте, в контексті зміни взаємоузгодження доходів відповідно до Звіту про сукупний дохід та Податкової декларації з податку на прибуток підприємства стане проблематичним.

У формі Звіту про сукупний дохід стаття «податок на прибуток від звичайної діяльності» перейменована на «витрати (дохід) з податку на прибуток», що, вірогідно, передбачає обрахунок податку на прибуток лише за показниками фінансового обліку. Інформація про постійні та тимчасові податкові різниці за рекомендацією Міністерства фінансів України має акумулюватися у регістрах бухгалтерського обліку (через виокремлення окремих граф для їх відображення (за відповідною систематизацією - постійна або тимчасова) або в інший на розсуд підприємства спосіб. Розділ IV Звіті про сукупний дохід «Розрахунок показників прибутковості акцій» призначений для відображення інформації про дивіденди та прибуток на одну просту акцію,

яка протягом звітного періоду знаходилася в обігу. Так як, лише невелика частка суб'єктів господарювання є його учасниками, проте даний ринок розвивається швидко, і треба бути готовим до завтрашнього дня. Тому, розділ IV потрібно визначити як додатковий для розкриття, адже якщо підприємство не є емітентом цінних паперів, то і необхідності у наведенні даної інформації у складі Звіту про сукупний дохід немає.

Невід'ємною складовою бухгалтерської інформаційної системи, яка характеризує потоки грошових коштів є звіт про рух грошових коштів. У звіті відповідно до п. 2 р. НП(С)БО 1 відображаються надходження й вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Це дає змогу проаналізувати здатність підприємства генерувати надходження коштів, а також напрям їх витрачання для оцінки необхідності в них на майбутнє. Виходячи із суті звіту, до нього не включають:

- внутрішні зміни у структурі грошових коштів (наприклад, рух із каси в банк або з одного банківського рахунка на інший);

- негрошові операції (бартерні операції, отримання активів за договором фінансової оренди, придбання активів шляхом емісії акцій тощо). Згідно із додатком 1 до Н(П)СБО 1, Звіт про рух грошових коштів може бути сформований за прямим або непрямим методами, із використанням належної форми звіту: за прямим методом – ф. № 3 або ф. № 3-н – за непрямим методом. Фірма може на свій розсуд обрати відповідний метод розрахунку, проте потрібно обов'язково внести зміни до наказу про облікову політику у розділі фінансової звітності. Дослідимо детальніше, що надає користувачам особистий вибір методу розрахунку чистого руху грошових коштів.

Грошові витрати та надходження, розкриваються з використанням прямого методу. Він вимагає сталої акумуляції даних про рух грошових коштів, узагальнення необхідних показників в аналітичному обліку. Із допомогою непрямого методу коригуються чистий прибуток або збиток, з врахуванням операцій не монетарного характеру, нарахування минулих років,

відстрочення, майбутніх платежів чи надходжень, статей витрат і доходів, пов'язаних з фінансовою та інвестиційною діяльністю. А також базується застосовуванні вже підготованих показників звітів – звіту про фінансовий стан та звіту про сукупний дохід, а також мінімальному використанні даних первинних документів, облікових регістрів, аналітичних та синтетичних бухгалтерських рахунків. У звіті про рух грошових коштів за двох методів розгорнуто наводяться суми надходжень та видатків грошових коштів фірми, що формуються в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності на протязі звітного періоду [25,49].

Застосування різних методів та форм побудови звіту про рух грошових коштів дає змогу проводити аналіз їх структури та обсягів в кількох способах. В результаті користувачі інформації отримують більше інформації про операційні, інвестиційні та фінансові операції підприємства за звітний період.

Звіт про власний капітал відображає інформацію щодо змін у структурі власного капіталу підприємства у звітному періоді. У графах даної форми звітності знаходять відображення показники, які наведені в розділі I «Власний капітал» пасиву Звіту про фінансовий стан. Якщо інформація для розкриття відсутня в окремих статтях даного Звіту, то ці статті можна не наводити. Необхідно зазначити, що суттєвим недоліком формату звіту про власний капітал, є те, що в ньому не передбачено подання інформації за попередній рік. Тому для можливості порівняльного аналізу інформації, суб'єкти господарювання повинні доповнювати річну звітність, звітом про власний капітал за попередній рік. Необхідно зазначити, що підприємства у Звіті про власний капітал повинні наводити окремим рядком інформацію про інший сукупний дохід за звітний період, що, у свою чергу, передбачає проведення коригувань залишків власного капіталу на початок року. Варто відмітити, що перша його частина дублює інформацію форми 1 фінансової звітності. Певна річ, користувачам необхідна більш детальна інформація про склад власного капіталу та зміни, які відбувались протягом звітного періоду, а також про ефективність управління фірмою, динаміку та перспективи їх фінансових прав.

Тому у Звіті про власний капітал доцільно відображати лише ті дані, які не знайшли відображення у попередніх формах фінансової звітності.

Однією із найважливіших складових звітної інформації будь-якого підприємства є Примітки до фінансової звітності. Необхідність приміток є наслідком застосування принципу повного висвітлення.

Типову форму № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» мають заповнювати всі підприємства, за винятком банків, бюджетних установ, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, суб'єктів малого підприємництва та підприємств, які згідно із законодавством складають звітність за МСФЗ [28].

Окремо слід зазначити, що згідно з НП(С)БО 1 (п. 4 р. III) та МСБО 1 (п. 38), у примітках має наводитися порівняльна інформація за попередній рік. Такі дані у формі № 5, здебільшого, не наводяться (виключенням є лише основні засоби, нематеріальні активи, забезпечення, резерви та біологічні активи). Для забезпечення повноцінної порівнянності даних фінансової звітності її користувачами, доведеться подавати Примітки як за звітний, так і за попередні періоди. Проте стосуватиметься це, передусім, таких користувачів звітності, як власники й інвестори підприємства, оскільки для органів статистики та податкової служби така інформація не є суттєвою.

Виходячи з наведених даних, можна стверджувати, що найбільш важливою інформацію для швидкого та якісного розуміння загального фінансового стану підприємства користувачами інформації є додаткова інформація у вигляді схем, графіків, таблиць, висновків аудитора, звітів за формою затвердженою, комісією з цінних паперів та бірж, тощо.

2.3. Організація подання та оприлюднення фінансової звітності

Організацію етапів складання і подання фінансової звітності показано на рис. 2.3. Цей етап реалізується при завершенні звітного періоду та після проведення річної інвентаризації.

Рис. 2.3. Організація складання і подання фінансової звітності ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія»

Джерело: на основі [10,27,30]

Від рівня організації бухгалтерського обліку залежить ефективність забезпечення всієї системи інтересів користувачів фінансової звітності та функціонування бухгалтерського обліку на підприємстві в цілому.

Організація обліку – це прерогатива засновника (керівника), організація ведення обліку – виключно обов'язок головного бухгалтера [с. 10].

Крім того, згідно Закону [18], головний бухгалтер або особа, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку підприємства забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності. Обов'язок головного бухгалтера подати фінансову звітність, тому даний аспект стосується організації бухгалтерського обліку.

Річний звіт головний бухгалтер подає особисто в передбачені законодавством інстанції та строки [18,23]. Головний бухгалтер має можливість

надіслати фінансову звітність рекомендованим листом з описом вкладення та повідомленням про вручення або використати електронні методи подачі фінансової звітності за допомогою мережі інтернет. Отже, існує ряд повноважень, якими наділені відповідні працівники, що забезпечують практичну реалізацію процесів подання та оприлюднення фінансової звітності. Такі повноваження повинні виконувати працівники, що схематично ілюструє рис. 2.4, де видно взаємовплив обов'язків адміністрації підприємства та бухгалтерії, причому останні повинні забезпечити процеси подання фінансової звітності під контролем перших і навпаки. Така система противаг підсилить контрольні функції та зменшить ймовірність ненадання фінансової звітності.

Стосовно подання фінансової звітності адміністрація виконує контрольні функції, і навпаки, щодо її оприлюднення – контрольні функції виконує бухгалтерія.

Рис. 2.4. Схема розподілу повноважень при реалізації подання та оприлюднення фінансової звітності ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія»

Джерело: на основі [10,26]

Система організації бухгалтерського обліку та звітності є однією важливою у діяльності підприємства, треба відмітити зв'язок публічного і

приватного інтересу користувачів фінансової звітності. Якщо оприлюднення охоплює як публічний, так і приватний інтерес, то подання фінансової звітності – тільки приватний, лише в окремих випадках можна говорити про наявність публічного інтересу. Це говорить про те, що подання охоплює майнову основу, а до оприлюднення фінансової звітності додається й немайнова основа в результатах діяльності суб'єкта господарювання [50]

Організація є методикою регулювання подання та оприлюднення, як сукупність взаємозв'язаних способів і прийомів доцільного проведення роботи.

Вважаємо, що на ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» повинен бути розроблений внутрішній організаційно-розпорядчий документ, що регулює подання та оприлюднення фінансової звітності і який повинен відповідати таким вимогам:

1. Містити тлумачення процесів подання та оприлюднення фінансової звітності, що дозволить внести чіткість і зрозумілість в реалізацію цих процесів.

2. Забезпечувати обґрунтований підхід до організації процесів подання та оприлюднення фінансової звітності в системі організації бухгалтерського обліку.

3. Захищати приватні інтереси дійсних та потенційних користувачів фінансової звітності.

4. Встановлювати коло осіб, відповідальних за забезпечення реалізації процесів подання та оприлюднення фінансової звітності та порядок дисциплінарних та адміністративних стягнень за невиконання вказаних обов'язків.

5. Містити вичерпний перелік прав та обов'язків особи, що розглядає запити потенційних користувачів фінансової звітності до підприємства.

6. Детально описувати процес оприлюднення фінансової звітності, в т.ч. за допомогою мережі Інтернет, інше .

Структура Положення зазначена на рис. 2.5.

1. Терміни, що використовуються
2. Принципи підготовки, складання та розкриття фінансової звітності
3. Порядок подання фінансової звітності
4. Особливості подання фінансової звітності працівникам та менеджерам середньої ланки управління
5. Порядок оприлюднення фінансової звітності
6. Контроль за додержання подання та оприлюднення фінансової звітності

Додаток Форма запиту на отримання фінансової звітності

Рис. 2.5. Приклад структури Положення про подання та оприлюднення фінансової звітності ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія»

Джерело: на основі [8,16,25]

Тому вважаємо за необхідне викласти розділ в Положенні про облікову політику ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія», «Положення про подання та оприлюднення фінансової звітності». Це Положення забезпечить регламентацію процесів подання та оприлюднення фінансової звітності на підприємстві, сприятиме користувачам у вчасному отриманні інформації та унеможливить негативні наслідки від закритості інформації та її приховування. Крім того, це покращать комунікаційні можливості фінансової звітності шляхом підвищення рівня її доступності для користувачів, позиціювання підприємства, як відкритого суб'єкта господарювання системи. Підвищення інформаційних властивостей буде спостерігатися в результаті удосконалення розкриття інформації, що міститься у фінансовій звітності. Інформаційна направленість фінансової звітності характеризується основою для прийняття рішень користувачів.

Висновки за розділом 2

Дослідивши облікову політику ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» та її вплив на формування та подання фінансової звітності можна зробити

висновок, про те що цей процес на підприємстві має дещо формалізований характер, тому враховуючи організаційно-технологічні особливості підприємства запропоновано структуру Наказу про облікову політику підприємства.

Формування та представлення фінансової звітної інформації здійснюється у кілька етапів. Процедури, які передують заповненню форм фінансової звітності, становлять впорядковану сукупність дій та методологічних прийомів, дотримання яких дасть змогу безпосередньо приступити до складання фінансової звітності. На даний час на підприємстві складаються Основний зміст характеристики майнового та фінансового стану підприємства можна побачити у Балансі (Звіт про фінансовий стан).

Звіт про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) – це звітний бухгалтерський документ, у якому підсумовуються доходи і витрати звітного періоду.

Невід'ємною складовою бухгалтерської інформаційної системи, яка характеризує потоки грошових коштів є звіт про рух грошових коштів. У звіті відповідно до п. 2 р. НП(С)БО 1 відображаються надходження й вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Звіт про власний капітал відображає інформацію щодо змін у структурі власного капіталу підприємства у звітному періоді.

Однією із найважливіших складових звітної інформації будь-якого підприємства є Примітки до фінансової звітності. Необхідність приміток є наслідком застосування принципу повного висвітлення.

Вважаємо, що на ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» повинен бути розроблений внутрішній організаційно-розпорядчий документ, що регулює подання та оприлюднення фінансової звітності і який повинен відповідати певним вимогам:

РОЗДІЛ 3
УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ЗАЛІЗНИЦЯ» ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ ДАРНИЦЬКА ДИСТАНЦІЙНА КОЛІЯ

3.1. Напрями і заходи удосконалення формування та подання фінансової звітності для користувачів

Розвиток світової торгівлі та процеси глобалізації вимагають від підприємств розкриття достовірної і прозорої інформації про результати господарювання.

Формування статей звітності на основі кількісно-фінансових показників не дозволяє підприємствам отримати повне розуміння впливу економічних, правових, екологічних та соціальних чинників на здатність реалізовувати стратегію ефективного економічного їх розвитку. У цьому зв'язку набувають значення проблеми якісного інформаційного забезпечення і вибору потрібних показників для обґрунтування ефективних управлінських рішень менеджментом підприємства і всіма зацікавленими сторонами.

У поглядах науковців немає одностайності, щодо питаннь трансформації фінансової звітності до міжнародних вимог та з метою задоволення інформаційних потреб користувачів. Думки вчених стосовно цих процесів дуже різняться. Одні вказуючи, що гармонізація дозволить: підвищити порівнянність бухгалтерської звітності різних країн; підвищити загальний методологічний рівень бухгалтерського обліку; активізувати оборот капіталу; скоротити витрати на складання бухгалтерської звітності міжнародних корпорацій і спільних підприємств та зазначають, що запровадження МСФЗ дасть змогу суттєво покращити облік і звітність в країні, сприятиме його зрозумілості та відкритості для зовнішніх і внутрішніх користувачів інформації, зокрема для зарубіжних кредиторів та інвесторів.

Інші науковці та практики відзначає, що гармонізація процесів формування звітності із міжнародними стандартами зорієнтована на задоволення потреб лише глобальних виробництв, «держава затратила значні кошти на розробку та впровадження національних стандартів, а тепер під час

фінансової та економічної кризи буде ще більше витрачати на їх відміну для окремих категорій підприємств і вивчення та впровадження міжнародних» [18, 22].

Вимоги розкриття та відображення у фінансовій звітності інформації, визначені в законодавчих і нормативних документах з бухгалтерського обліку. Їх можливо пояснити кількома причинами:

- початковою стадією розвитку національної публічної фінансової звітності, яка формується не лише для подання державним органам і контролю за додержанням вітчизняного законодавства, а й для задоволення економічних інтересів інших користувачів;

- закритістю підприємств і недооцінкою значення облікової інформації та звітності для потенційних інвесторів;

- недостатньою розвиненістю фондового ринку і, отже, недооцінкою участі в ньому як фізичних, так і юридичних осіб, які виступають важливим інститутом інвестиційного процесу.

В даному контексті постає питання про якість інформації, що міститься у фінансовій звітності. Суб'єктивні обмеження звітної інформації проявляються також в рамках реалізації професійного судження бухгалтера. Заздалегідь, знаючи основних користувачів, укладачі в ідеалі повинні обмежуватися в поясненнях до звітності сукупністю інформації, яка, на їх погляд, дає максимальну можливість найбільш повно сформувати думку про визначні результати діяльності організації. Втім, на практиці посадова особа приховано і нерідко несвідомо прагне або прикрасити, або погіршити дійсну картину залежно від того, яка звітна інформаційна сукупність, на думку упорядника, найбільш цікава основному користувачу [35].

Наведені аргументи достатні для визнання необхідності при стандартизації фінансової звітності на міжнародному та національному рівнях проводити градацію звітної інформації відповідно до потреб користувачів.

Обсяг витрат на формування відповідного масиву інформації, слід співставляти із сумою прибутку, планованого до отримання за рахунок

залучених ресурсів. Таким чином, сучасна спрямованість глобалізації економіки прямо впливає на національні облікові системи, стає причиною їх змін, оскільки під впливом нових економічних тенденцій та гармонізаційних процесів процедур у галузі стандартизації облікової практики виникають проблеми, що вимагають адекватних і часто невідкладних рішень з боку підприємств та виконавчої влади як України так і в міжнародній спільноті.

Забезпечення процесу гармонізації вітчизняної та зарубіжної практики формування звітності, беззаперечно важливий крок до забезпечення прозорості та відкритості вітчизняних підприємств, який сприяє підвищенню їх інвестиційної привабливості та конкурентоздатності, знижує вартість залучених коштів, а також підвищує загальний клімат фінансового ринку країни. Необхідність єдиних міжнародних стандартів полягає у наступному: інвестори шукають об’єкти для інвестування у всьому світі, компанії хочуть отримати кредит з найменшим відсотком у будь-якій країні, об’єднання підприємств, які знаходять в сусідніх країнах [10,35].

Також відзначимо, що необхідність побудови звітності за міжнародними стандартами не завжди обумовлена вимогами зарубіжних акціонерів, виконанням законодавства, адже часто великі та середні компанії використовують звітність за міжнародними стандартами для одержання кредитів за пільговими ставками або ж для участі у міжнародних конкурсах та тендерах. Окремим підприємствам звітність за МСФЗ у теперішній час необхідна вже щомісячно, а окремим достатньо формувати її один - два рази на рік [8,35].

Потенційні переваги МСФЗ та МСБО повною мірою розкриваються у тому випадку, якщо їх використання компаніями поєднується з ефективним корпоративним управлінням, створеною системою внутрішнього контролю, кваліфікованим зовнішнім аудитом, а також контролем за ринком цінних паперів.

Відмічаючи переваги МСФЗ, констатувати доцільність їх впровадження на всіх підприємствах на даний час не логічно. Представимо позитивні та негативні сторони впровадження МСФЗ у вигляді рисунка (рис.2.12).

Рис.3.1. Наслідки впровадження МСФЗ на підприємствах України

Джерело сформовано на основі: [11,46].

Як свідчить практика а застосуванні МСФЗ, передусім зацікавлені компанії, які працюють із зарубіжними партнерами та які мають необхідність залученні кредитніресурс.

Також МСФЗ може бути корисним і для тих вітчизняних підприємств, які поки що не виходять на європейські фінансові ринки.

Питанням гармонізації механізмів формування звітності, багато уваги приділяє Світовий банк. Так, запроваджена у 2013 році, на період до 2018 р., Світовим банком програма STAREP (сприяння розвитку аудиту та звітності у країнах СП, до яких належать Україна, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Вірменія, Молдова), має на меті допомогти цим країнам у створенні ефективних систем звітності та аудиту, враховуючи вимоги європейської правової системи та у відповідності до МСБО та МСФЗ.

STAREP націлена на розвиток інституційних засад фінансової звітності; підвищення рівня та якості освіти у сфері бухгалтерського обліку; сприяння

переходу на стандарти, гармонізовані з вимогами ЄС; налагодження та зміцнення міжнародних зв'язків, а також обмін практичним досвідом між ключовими інститутами [35].

3.2. Удосконалення формування та подання фінансової звітності за умов застосування інформаційних систем і технологій

В умовах поширення інформаційно-комп'ютерних технологій потребують вирішення питання ефективного впровадження програмних продуктів в інформаційні системи підприємств. Враховуючи те, що основним джерелом інформації про господарську діяльність підприємства є облікова система, в першу чергу, саме вона потребує комп'ютеризації та здійснення комплексу заходів, спрямованих на підвищення ефективності організації, чіткої алгоритмізації та оптимізації функцій учасників даного процесу [66].

Як зазначають науковці, розробка програмного забезпечення аналізу дасть змогу керівництву підприємства проводити щомісячно аналіз фінансової звітності за відповідними показниками та використовувати його результати для розробки обґрунтованих управлінських рішень [66].

Обмежені можливості в режимі реального часу здійснювати обліково-аналітичні функції визначають низьку якість інформаційної підтримки оперативного рівня управління.

Вибір конкретного програмного продукту залежить не лише від галузевої належності підприємства, але й від його розмірів, специфіки виробничого процесу, цілей та методів управління.

Найбільш відомий програмний продукт «1С: Підприємство», використовує зрозумілі елементи та позначення, які розроблялись з врахуванням національних стандартів щодо створення, впровадження та супроводження автоматизованих і інформаційних систем. Цей продукт дозволяє створювати схеми і в інших нотаціях (eEPC, IDEF3, IDEF0) для опису бізнес-процесів, їх маршрутизації, формування завдань працівникам.

Процес подання фінансової звітності користувачам (крім держави) повинен здійснюватися з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій за допомогою Інтернет-ресурсів. Мова розмітки даних XBRL повинна набути більш масового використання, що захистить інтереси користувачів. Процес оприлюднення фінансової звітності має також використовувати сучасні можливості Інтернету, шляхом розміщення фінансової звітності на власних Інтернет-сторінках, а за їх відсутності – на спеціалізованих інтернет-ресурсах. Комплекс заходів, спрямованих на вдосконалення системи розкриття інформації в частині реалізації подання та оприлюднення фінансової звітності, дозволить створити рівні умови доступу до інформації для всіх учасників ринку. Це сприятиме добровільному, заснованому на ринкових методах управління, розширеному відтворенню національного доходу.

Таким чином, маючи ефективний порядок реалізації процесу подання та оприлюднення фінансової звітності, можна значно розширити використання інформаційних ресурсів в управлінні та з максимальною ефективністю використовувати інструментарій бухгалтерського обліку. Тому вважаємо за необхідне запропонувати такий порядок реалізації процесів подання та оприлюднення фінансової звітності, що спирається на сучасний фундамент Інтернет-технологій, сучасні засоби комунікацій та перспективну мову розмітки даних XBRL, які в комплексі вирішують проблему подання фінансової звітності різним державним органам, шляхом її представлення одним уповноваженим органом (Державною службою статистики України). Такий процес повинна базуватися на ширшому та ефективнішому оприлюдненні фінансової звітності в мережі Інтернет. ЇЇ схематичну модель представлена на рисунку 3.2.

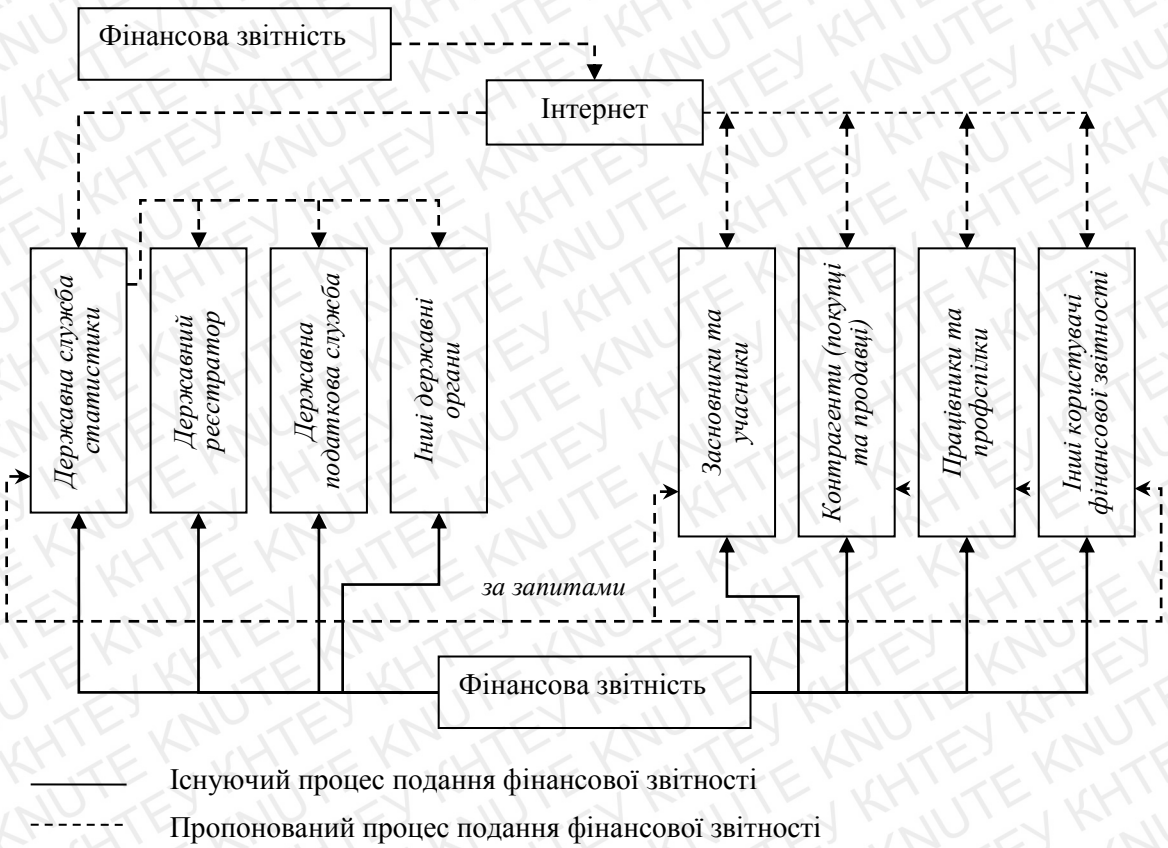

Рис. 3.2. Схема процесу подання фінансової звітності за допомогою Інтернет - ресурсу

Джерело: на основі [66]

Упровадження запропонованої організації процесу подання фінансової звітності у практичну діяльність ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» забезпечить реалізацію її публічності та посприяє її відкритості в цілому з метою задоволення потреб в інформації розширеного кола користувачів. Тому вдосконалення системи розкриття інформації є вимогою часу та практичною потребою. Найважливішою її частиною є процес подання та оприлюднення фінансової звітності, функціонування якої забезпечує користувачів інформацією для управління та прийняття рішень

Висновки за розділом 3

Забезпечення процесу гармонізації вітчизняної та зарубіжної практики формування звітності, важливий крок до забезпечення прозорості та відкритості вітчизняних підприємств, який сприяє підвищенню їх інвестиційної привабливості та конкурентоздатності, знижує вартість залучених коштів, а

також підвищує загальний клімат фінансового ринку країни. Потенційні переваги МСФЗ та МСБО повною мірою розкриваються у тому випадку, якщо їх використання компаніями поєднується з ефективним корпоративним управлінням, створеною системою внутрішнього контролю, кваліфікованим зовнішнім аудитом, а також контролем за ринком цінних паперів.

Процес подання фінансової звітності користувачам (крім держави) повинен здійснюватися з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій за допомогою Інтернет-ресурсів. Мова розмітки даних XBRL повинна набути більш масового використання, що захистить інтереси користувачів. Процес оприлюднення фінансової звітності має також використовувати сучасні можливості Інтернету, шляхом розміщення фінансової звітності на власних Інтернет-сторінках, а за їх відсутності – на спеціалізованих інтернет-ресурсах.

ВИСНОВКИ

У випускній кваліфікаційній роботі наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання формування та подання фінансової звітності підприємства

Результати проведеного дослідження дозволяють зробити наступні висновки:

1. Фінансова звітністю є складовою облікової звітності, що формується на даних фінансового обліку а також пов'язана із іншими відокремленими елементами, податкової, спеціальної, статистичної, управлінської (внутрішньогосподарської) та інтегрованої звітності, що покладається в основу прийняття оперативних, тактичних та стратегічних рішень. В процесі узагальнення класифікаційних ознак фінансової звітності та з метою задоволення потреб зацікавлених користувачів за формуванням відповідно до нормативно-правової бази (на основі НП(С)БО, МСБО, МСФЗ, GAAP та на основі Директиви 2013/34/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС).

2. Через недостатню ефективність реалізації процесів подання та оприлюднення фінансової звітності, система за допомогою якої інформація розкривається користувачам є недосконалою Необхідно реформувати зазначену систему на законодавчому рівні з широким залученням і використанням сучасних інформаційних технологій, методів обробки і передачі даних, сучасної мови розмітки даних XBRL та акцентом на системі забезпеченості інтересів користувачів, що характеризується доступністю та відкритістю. Це підвищить ефективність управлінських рішень та буде надійним джерелом інформаційного забезпечення користувачів.

3. Дослідивши облікову політику ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» та її вплив на формування та подання фінансової звітності можна зробити висновок, про те що цей процес на підприємстві має дещо формалізований характер, тому враховуючи організаційно-технологічні

особливості підприємства запропоновано структуру Наказу про облікову політику підприємства.

4. Формування та представлення фінансової звітної інформації здійснюється у кілька етапів. Процедури, які передують заповненню форм фінансової звітності, становлять впорядковану сукупність дій та методологічних прийомів, дотримання яких дасть змогу безпосередньо приступити до складання фінансової звітності. На даний час на підприємстві складаються Основний зміст характеристики майнового та фінансового стану підприємства можна побачити у Балансі (Звіт про фінансовий стан).

Звіт про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) – це звітний бухгалтерський документ, у якому підсумовуються доходи і витрати звітного періоду.

Невід'ємною складовою бухгалтерської інформаційної системи, яка характеризує потоки грошових коштів є звіт про рух грошових коштів. У звіті відповідно до п. 2 р. НП(С)БО 1 відображаються надходження й вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Звіт про власний капітал відображає інформацію щодо змін у структурі власного капіталу підприємства у звітному періоді.

Однією із найважливіших складових звітної інформації будь-якого підприємства є Примітки до фінансової звітності. Необхідність приміток є наслідком застосування принципу повного висвітлення.

5. Вважаємо, що на ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» повинен бути розроблений внутрішній організаційно-розпорядчий документ, що регулює подання та оприлюднення фінансової звітності і який повинен відповідати певним вимогам.

6. Забезпечення процесу гармонізації вітчизняної та зарубіжної практики формування звітності, важливий крок до забезпечення прозорості та відкритості вітчизняних підприємств, який сприяє підвищенню їх інвестиційної привабливості та конкурентоздатності, знижує вартість

залучених коштів, а також підвищує загальний клімат фінансового ринку країни. Потенційні переваги МСФЗ та МСБО повною мірою розкриваються у тому випадку, якщо їх використання компаніями поєднується з ефективним корпоративним управлінням, створеною системою внутрішнього контролю, кваліфікованим зовнішнім аудитом, а також контролем за ринком цінних паперів.

7. Процес подання фінансової звітності користувачам (крім держави) повинен здійснюватися з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій за допомогою Інтернет-ресурсів. Мова розмітки даних XBRL повинна набути більш масового використання, що захистить інтереси користувачів. Процес оприлюднення фінансової звітності має також використовувати сучасні можливості Інтернету, шляхом розміщення фінансової звітності на власних Інтернет-сторінках, а за їх відсутності – на спеціалізованих інтернет-ресурсах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безверхий К. В. Інформаційний комплекс облікової системи та звітність в Україні: монографія / К. В. Безверхий, Т. В, Бочуля. – К.: ЦУЛ, 2014. –184 с.

2. Бернстайн Л. А. Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпретация / Л. А. Бернстайн // Пер. с англ. / научн. ред. перевод чл. корр. РАН И. И. Елисеева. Гл. редактор серии проф. Я. В. Соколов. - М.: Финансы с статистика, 2003. – 624 с.

3. Бондар М. І. Бухгалтерська та фінансова звітність / М. І. Бондар // Стан та перспективи розвитку обліково–інформаційної системи в Україні: Матеріали IV між нар. наук.–прак. конф., 11 травня 2016 р. – Тернопіль:ТНЕУ. – 2016. – С. 43–44.

4. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва [Текст] : монографія / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 384 с.

5. Бухгалтерская финансовая отчетность: учеб. Пособие / Е. М. Сорокина. – М.: КНОРУС, 2016. – 162 с.

6. Васільєва Л. М. Принципи формування облікової політики / Л. М. Васільєва, Н. В. Бондарчук, Г. Є. Павлова // Інноваційна економіка. – 2013.– №2 (40). – С. 322–324.

7. Верига Ю. А. Звітність підприємств: [навчальний посібник] / Ю. А. Верига, З. М. Левченко, І. Д. Ватуля. – [2–ге вид., доп. і перероб.].– К.: Центр учбової літератури, 2008. – 776 с.

8. Гандзюк О. В. Визначення місця та значення облікової звітності в системі економічної інформації / О. В. Гандзюк // Економічний форум. Науковий журнал Луцького Національного технічного університету. – №2. – 2015. – с. 327–333;

9. Гандзюк О. В. Вплив облікової політики підприємства на формування звітної інформації / О. В. Гандзюк // Розвиток національної економіки: теорія і

практика: Матеріали міжнародної науково–практичної конференції 3–4 квітня 2017 року, м. Івано–Франківськ – Тернопіль: Крок, – 2017. – Ч.3.– с.207–209

10. Гандзюк О. В. Звітність – як вихідний елемент управління / О. В. Гандзюк // Шевченківська весна: Економіка, Матеріали Міжнародної науково–практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених / За заг.ред. проф..В.Д.Базилевича: – К., 2016. – Вип. XIV. – с.209;

11. Гандзюк О. В. Історичний аспект становлення та розвитку облікової звітності / О. В. Гандзюк // Наукові здобутки на шляху до вдосконалення економіки країни: матеріали Міжнародної науково–практичної конференції (м. Дніпропетровськ, 7–8 серпня 2015 року). У 2–х частинах. – Дніпропетровськ: НО «Перспектива», 2015. – Ч.II.– с.95–97;

12. Гейєр Е.С. Звітність підприємства: навчальний посібник / Е.С. Гейєр, О.М. Головащенко, О.А. Наумчук, Л.І. Тимчина. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2014. – 435с.

13. Гоголь Т. А. Обліково–аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: монографія / Т. А. Гоголь. – Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2014. – 384 с.

14. Гольцова С. М. Звітність підприємств (фінансова, статистична, консолідована та до фондів соціального та пенсійного страхування): Навч.посіб. / С М.Гольцова, І.Й. Глікус – К.: Центр навч.літ–ри, 2004. – 292 с.

15. Городянська Л. В. Звітність підприємства та питання уніфікації її термінології // Л. В. Городянська // Матеріали міжнародної науково–практичної конференції "Обліково–аналітичні системи: глобальний і національний аспекти", 16–17 травня 2006 року. – Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2006. – Ч.1. – 296 с. – С. 24–27

16. Давидов Г. М. Звітність підприємств : навч. посіб. / Г. М. Давидов, Н. С. Шалімова. – 2–ге вид., стер. – К. : Знання, 2011. – 623 с.

17. Друри К. Управленческий и производственный учет. Вводный курс: учебник / К. Друри. – М.: ЮНИТИ–ДАНА, 2012. – 738 с.

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. за № 996–XIV, зі змінами і доповненнями URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17

18. Засадний Б. А. Формування облікової політики в системі бухгалтерського обліку підприємства / Б. А. Засадний // Причорноморські економічні студії. – 2016. - №12-2. – С.159-164

19. Кірсанова В. В., Пеліпадченко Д. О. Вплив облікової політики підприємства на формування його фінансових результатів / В. В. Кірсанова, Д. О. Пеліпадченко // Інноваційна економіка – 2013. – №6(44). – С.321–325.

20. Коваль О.В. Теоретичні основи формування інтегрованої звітності в Україні / О.В. Коваль // Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна ідентичність та тенденції глобалізації: Збірник тез доповідей Десятої Ювілейної Міжнародної науково–практичної конференції молодих вчених (Тернопіль. 21–23 лютого 2013 року). Тернопіль. – 2013. – частина 2– с.328–329;

21. Кожевникова С. И. Правовое регулирование внедрения МСФО: реалии и перспективы для российской экономики / С. И. Кожевникова // Актуальные проблемы российского права. – 2013. – № 3. – С. 259–264.

22. Концептуальні основи фінансової звітності URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009

23. Концепція розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в Україні: моногр. / [З.–М.В. Задорожний, Я. Д. Крупка, І.Я. Омецінська та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф.. З.–М.В. Задорожного. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 320 с.

24. Корягін М., Височан О. Взаємозв’язок звіту про рух грошових коштів з іншими формами звітності та типологія помилок при його складанні / М. Корягін, О. Височан // Бухгалтерський облік та аудит. – 2014. – №2. –С.31–37

25. Корягін М. В., Куцип П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: монографія / М. В. Корягін, П. О. Куцик. – Київ:

Інтерсервіс, 2016. – 276 с;

26. Кулик В. А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: Монографія / В. А. Кулик // Полтава: РВВ ПУЕТ, 2014. –с. 373.

27. Кучеренко Т. Є. Звітність підприємств: [підручник] / Т. Є. Кучеренко, В. С. Уланчук, О. Г. Шайко; за ред. В. С. Уланчука. – К.: Знання, 2008. – 492 с.

28. Лаговська О. А. Обліково–аналітичне забезпечення вартісно–орієнтованого управління: теорія та методологія: монографія / О. А. Лаговська. – Житомир : ЖДТУ, 2012. – 676 с.

29. Легенчук С. Ф. Документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід: монографія / С. Ф. Легенчук, К. О. Вольська, О. В. Вакун. – Івано-франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2016. – 228 с.

30. Лень В. С. Звітність підприємства: [підручник] / В. С. Лень, В. В. Гливенко. – [2–ге вид.] – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 612 с.

31. Лукін В. О. Звітність підприємства: Опорний конспект лекцій / В. О. Лукін // Харків: ХІБС УБС НБУ, 2014. – 164 с.

32. Малишкин А. И. Финансовая отчетность предприятия: международные и национальные стандарты: учеб.пособ. / А. И. Малышкин. – С.–Пт.: Универсальная книга, 2001. – 158 с.

33. Меняев М. В. Информационные технологии управления: Системы управления организацией: в 3 книгах / М. В. Меняев. – М.: Оменга–Л, 2013. – Книга 3. – 464 с.

34. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» Міжнародний стандарт з інтегрованої звітності URL: http://ir.org.ru/attachments/article/108/13–12–08–THE–INTERN ATIONAL–IR–FRAMEWORK.docx_en–US_ru–RU.pdf

35. Навіщо покращувати звітність URL: http://biz.nv.ua/ukr/experts/makarevich/navishcho–pokrashchuvati–zvitn ist–265474.html

36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show.

37. Нидлз Б. Принципы бухгалтерского учета / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуэлл// М.: Финансы и статистика, 2004. – 496 с.

38. Орлов В. І. Звітність підприємств: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит"]. – 3–є вид., допов. І перероб. – Житомир: ЖДТУ, 2008. – 484 с.

39. Пантелеєв В.П. Фінансова звітність: [навчальний посібник] / В.П. Пантелєєв; за ред. д.е.н., проф. В.О. Шевчука. – Київ, Державна академія статистики, обліку та аудиту, 2004. – 227 с.

40. Податковий Кодекс України № 2755-VI від 02 груд. 2010 р. URL: доступу: http://www.zakon.rada. gov.ua.

41. Подсолонко В. А., Ширай О. С. Отчетность предприятия / В. А. Подсолонко, О. С. Ширай / Конспект лекцій для студентов. Керч. – 2013. – 64 с.

42. Попова Л. В. Современный управленческий анализ. Теория и практика контрллинга: учебное пособие/ Л. В. Попова, Т. А. Головина, И. А. Маслова. – М.: Дело и Сервис, 2006. – 272 с.

43. Пушкар М. С. Облікова політика і звітність. Навч. Посібник / М. С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 141 с.

44. Пушкар М.С. Метатеорія обліку або якою повинна стати теорія: [монографія] / М.С. Пушкар. – Тернопіль, Карт-бланш, 2007. – 359 с.

45. Пушкар М. С. Теорія і практика формування облікової політики: Монографія / М. С. Пушкар, М. Т. Щирба // Тернопіль: Карт-Бланш, 2010. – 260 с.

46. Рижкова К. Д. Досвід впровадження МСФЗ у Польщі / К. Д. Рижкова // МСФЗ: дослідження, наука, практика, імплементація : матеріали Відкритої Міжнар. інт.-конф., (Харків, 4 квартал 2015 р.) / М-во фінансів

України, Агентство з МСФЗ, АПУ, ФПБАУ [та ін.]. — Х. : Агентство з МСФЗ, 2015. — 29 с.

47. Рожелюк В. М. Алгоритмізація вирішення проблем гармонізації обліку в Україні з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності / В. М. Рожелюк // БІЗНЕС–ІНФОРМ № 6. – 2016. – С.160–165.

48. Рожнова О. В. Международные стандарты учета и финансовой отчетности: учеб. пособие для студентов, обучающихся по специальностям «Бухгалт. учет и аудит», «Мировая экономика» / О. В. Рожнова. – М.: ЭКЗАМЕН, 2003. – 254 с.

49. Рудницький В. С. Характеристика структури і змісту звітності сталого розвитку підприємства / В. С. Рудницький, О. В. Рудницька // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. - 2014. - Вип. 1. - С. 416-424.

50. Савчук В. П. Финансовая диагностика предприятия и поддержка управленческих решений / В.П. Савчук // М.: 2010. — 175 с.

51. Сандерс Т. Г. Положение о принципах учета / Т. Г. Сандерс, Г. Р. Хадфилд / Пер. с англ. – М.: Реал-бук, 1998. – 462 с.

52. Сінєльнікова Н. О. Організаційні аспекти переходу українських підприємств до застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності / Н. О. Сінєльнікова // Молодіжний науковий вісник УАБД НБУ. – 2012. – №1. – С. 330-338.

53. Соколов Я. В. Основы теории бухгалтерского учета / Я. В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 2005 – 496 с.

54. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: фінансовий та внутрішньо-господарський / за ред. проф., д-ра екон. наук В. В. Сопко та О. В. Бойко. – К.: Фенікс, 2003. – 504 с.

55. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н.М. Ткаченко. − [3-є вид., допов. і перероб.]. − К. : Алерта, 2012. − 926 с.

56. Фоміна О. В. Передумови розвитку обліку в системі управління

підприємством / О. В. Фоміна // Вісник ЧТЕІ. – Чернівці: КНТЕУ.- 2010. – Вип.. IV (40). Економічні науки. – 408 с.

57. Халімов Т. М. Інформаційні технології як платформа ефективного управління конкурентоспроможністю підприємств / Т. М. Халімов // URL: «Економіка. Менеджмент. Бізнес» № 4(18). – 2016. URL: http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/viewFile/1367 /1300

58. Харламова О. В. Методологія формування та архітектоніка транспарентної фінансової звітності: автореф. дис. на здобуття наук. ст. д.е.н. за спеціальністю 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). – Харків, 2016. – 44 с.

59. Хендриксен Э. С, Ван Бреда М. Ф. Теория бухгалтерского учета: Пер. с англ. / Под ред. проф. Я. В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 576с.

60. Хомин П. Я., Журавель Г. П. Звітність підприємств. – Навч.посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 656 с.

61. Хомин П. Я. Формування звітності в підсистемах фінансового, управлінського й податкового обліку / П. Я. Хомин – Т. 1: Економічна думка, 2004. – 288 с.

62. Циган Р. М. Перспективи переходу України до міжнародних стандартів фінансової звітності / Р. М. Циган, І. В. Кашуба // Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. – 2012. – № 1 (47). – С. 145–147.

63. Чижевська Л. В. Особливості формування та подання звітності в ліквідаційній процедурі підприємств-банкрутів / Л.В. Чижевська, Л.О. Атаманчук // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2014. – Вип.2 (29). - С. 185-193.

64. Шеверя Я. В. Фінансова звітність у системі інформаційного забезпечення прийняття рішень: автореф. дис. на здобуття наук. ст. к.е.н. за спеціальністю 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). – Житомир, 2011. – 23 с.

65. Шигун М. М. Види звітності підприємств: підходи до їх класифікації / М. М. Шигун, В. О. Іваненко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: міжнар. зб.наук. праць. Серія: бухгалтерський облік, контроль і аналіз / Відповідальний редактор д.е.н., проф. Ф. Ф.Бутинець. – Житомир: ЖДТУ, 2008. – Вип. 3 (12) – С. 432-443

66. Шквір В. Д. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті: підручник / В. Д. Шквір, А. Г. Загородній, О. С. Височан. – 2–ге вид., доопрац. І доповн. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 400 с.

67. Якісна фінансова звітність – каталізатор росту – URL: http://www.worldbank.org/uk/news/press–release/2016/04/ 27/qua lity–financial–reporting–catalyst–for–growth.

ДОДАТКИ

Додаток А

Нормативно-правове регулювання звітності в Україні

№ п/п	Вид облікової звітності	Нормативно-правові документи, які регулюють порядок складання
1	Фінансова звітність	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Наказ Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року N 433 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності" , НП(С)БО 2 "Консолідована фінансова звітність", П(С)БО 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах", П(С)БО 29 "Фінансова звітність за сегментами".
2	Податкова звітність	Податковий кодекс України; Наказ Державної податкової адміністрації «Про подання електронної податкової звітності" від 10.04.2008 N 233.
3	Статистична звітність	Закон України «Про державну статистику» від 17.09.1992р.№2614-XII; Наказ Міністерства статистики України «Про порядок затвердження форм державної статистичної звітності» від 30.04.1993 № 76; «Інструкції зі статистики заробітної плати» видані Державним комітетом статистики від 13.01.2004 №5;
4	Спеціальна звітність	Постанова правління пенсійного фонду України «Про порядок формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», від 08.10.2010 № 22-2.
5	Управлінська звітність	Накази про облікову політику підприємств.

Джерело: [8,25].

Додаток Б

Розкриття інформації у Примітках до річної фінансової звітності, що передбачено НПСБО

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку, що регламентує розкриття інформації	Основний перелік інформації, що розкривається
1	2
НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Кожний фінансовий звіт повинен містити дату, станом на яку наведені його показники, або період, який він охоплює. У примітках до фінансових звітів слід розкривати: Облікову політику підприємства. Інформацію,яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за відповідними положеннями (стандартами). Інформацію,щомістить додатковий аналіз статей звітності, потрібний для забезпечення її зрозумілості та доречності. Усі підприємства розкривають у примітках до фінансових звітів призначення та умови використання кожного елемента власного капіталу (крім статутного капіталу). Акцій у складі статутного капіталу за окремими типами і категоріями
П(с)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»	У примітках до фінансових звітів слід розкривати таку інформацію щодо виправлення помилок, які мали місце в попередніх періодах: Зміст і суму помилки. Підприємству слід розкривати зміст і суму змін в облікових оцінках, які мають суттєвий вплив на поточний період або, як очікується, суттєво будуть впливати на майбутні періоди. У разі потреби розкриття події,що відбулася після дати балансу, слід надавати інформацію про зміст події та оцінку її впливу на фінансовий результат або обгрунтування щодо неможливості зробити таку оцінку.

Продовження додатку Б

1	2
П(с)БО 7 «Основні засоби»	У примітках до фінансової звітності щодо кожної групи основних засобів наводиться така інформація: вартість (первісна або переоцінена),за якою основні засоби відображені в балансі;методи амортизації, що застосовуються підприємством, та діапазон строків корисного використання (експлуатації);наявність та рух у звітному році; наводиться інформація про зміну розміру додаткового капіталу в результаті переоцінки основних засобів та обмеження щодо його розподілу між власниками (учасниками); У примітках до консолідованої фінансової звітності щодо кожної групи основних засобів наводиться сума курсових різницьу зв'язку з перерахунком вартості основних засобів, наведеної у фінансовій звітності дочірніх підприємств.
П(с)БО 8 «Нематеріальні активи»	У примітках до фінансової звітності щодо кожної групи нематеріальних активів з виділенням інформації щодо створених підприємством нематеріальних активів
П(с)БО 9 «Запаси»	наводиться інформація щодо в т.ч: методів оцінки запасів;
П(с)БО 10 «Дебіторська заборгованість»	У примітках до фінансової звітності наводиться така інформація: перелік дебіторів і суми довгострокової дебіторської заборгованості; перелік дебіторів і суми дебіторської заборгованості пов'язаних сторін, з виділенням внутрішньогрупового сальдо дебіторської заборгованості; метод визначення величини резерву сумнівних боргів; сума поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги в розрізі її класифікації за строками непогашення; залишок резерву сумнівних боргів за кожною статтею поточної дебіторської заборгованості, його утворення та використання у звітному році.
П(с)БО 11 «Зобов’язання»	У примітках до фінансової звітності наводиться така інформація: перелік і суми зобов'язань, що включені до статей балансу "Інші довгострокові зобов'язання", "Інші поточні зобов'язання". Підприємство щодо кожного виду забезпечень наводить таку інформацію:цільове призначення, причини невизначеності та очікуваний строк погашення; залишок забезпечення на початок і кінець звітного періоду; збільшення забезпечення протягом звітного періоду внаслідок створення забезпечення або додаткових відрахувань; сума забезпечення, що використана протягом звітного періоду; невикористана сума забезпечення, що сторнована у звітному періоді; сума очікуваного відшкодування витрат іншою стороною, що врахована при оцінці забезпечення.
П(с)БО 15 «Дохід»	У примітках до фінансової звітності наводиться (розкривається) така інформація: облікова політика щодо визнання доходу, включаючи спосіб визначення ступеня завершеності робіт, послуг, дохід від виконання і надання яких визнається за ступенем завершеності; розподіл доходу за кожною групою доходів

Закінчення додатку Б

1	2
П(с)БО 16 «Витрати»	У примітках до фінансової звітності наводиться інформація щодо: складу і сум витрат, відображених у статтях "Інші операційні витрати" та "Інші витрати" Звіту про фінансові результати; складу і сум доходів і втрат за кожною надзвичайною подією; складу і сум витрат, які не включені до статей витрат Звіту про фінансові результати, а відображені безпосередньо у складі власного капіталу (крім вилучення капіталу та розподілу між власниками).
П(с)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»	У примітках до фінансової звітності наводиться така інформація: сума курсових різниць, що включена до складу доходів і витрат протягом звітного періоду; сума курсових різниць, що включена протягом звітного періоду до складу іншого додаткового капіталу, а також інформація, що пояснює взаємозв'язок між сумою таких курсових різниць на початок і на кінець звітного періоду. У разі зміни ознак класифікації діяльності господарської одиниці за межами України також наводиться така інформація: характер та причини зміни; вплив зміни на власний капітал; вплив зміни на чистий прибуток (збиток) за попередній рік, якщо така зміна відбулася на початку попереднього року.
П(с)БО 22 «Вплив інфляції»	У примітках до фінансової звітності наводиться інформація щодо: факту коригування показників фінансової звітності із застосуванням Положення (стандарту) 22; суми коригування амортизації основних засобів; розрахунку коригування собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) і товарів; індексу інфляції на дату балансу і зміни індексу інфляції протягом поточного та попереднього звітних періодів.
П(с)БО 24 «Прибуток на акцію»	У примітках до фінансової звітності за кожним класом простих акцій наводиться інформація щодо:чистого прибутку на одну просту акцію, визначений у результаті перерахунку;скоригованого чистого прибутку на одну просту акцію, визначений у результаті перерахунку; узгодження сум, використаних як чисельники при обчисленні чистого прибутку на одну просту акцію та скоригованого чистого прибутку на одну просту акцію, з сумами чистого прибутку (збитку) за певний період;впливу розбавляючих потенційних простих акцій на середньорічну кількість простих акцій в обігу; операцій з простими та потенційними простими акціями, які були здійснені після дати балансу
П(с)БО 26 «Виплати працівникам»	У примітках до фінансової звітності щодо кожної програми з визначеним внеском наводиться сума відрахувань, включена до витрат звітного року. У примітках до фінансової звітності щодо кожної програми з визначеною виплатою наводиться така інформація: У примітках до фінансової звітності щодо кожної програми виплат інструментами власного капіталу наводиться така інформація:

Джерело: на основі П(С)БО

Додаток В

Елементи облікової політики щодо формування звітності

Елементи облікової політики	Нормативно-правова база	Альтернативні варіанти відображення
Поріг суттєвості	НП(С)БО 1	Подано визначення «суттєва інформація» Встановлено право підприємства включати у фінансову звітність інформацію за окремими статтями, за умови що вона є суттєвою. Визначено способи складання «Звіту про рух грошових коштів» Можливість обрання бази розрахунку рівня суттєвості, обираючи з таких груп показників: залишки на рахунках бухгалтерського обліку; значення окремих статей балансу; показники фінансової звітності.
	Лист Міністерства фінансів України від 29.07.2003 №304230-04108	Рекомендації щодо встановлення порогу суттєвості
Застосування або не застосування середньозваженого валютного курсу (відповідного місяця) для перерахунку витрат, доходів і руху грошових коштів	П(С)БО 21 «Сплив змін валютних курсів»	Можливість застосування даного елементу облікової політики встановлюється самостійно підприємством
Вартість залишку незавершеного виробництва і готової продукції, яка використовується для формування звітності суб'єктами малого підприємництва	П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»	- інвентаризацією на кінець звітного року (або кварталу) встановлюється залишок незавершеного виробництва, який оцінюється за прямими матеріальними витратами та прямими витратами на оплату праці; - вартість залишку визначається на підставі первинних документів, якими оформляється рух готової продукції. Залишок готової продукції оцінюється за справедливою вартість (ціна реалізації за вирахуванням непрямих податків, витрат на збут і суми прибутку. виходячи з прибутку для цього конкретного виду готової продукції).
Види сегментів та їх пріоритетність	П(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»	Обліковою політикою підприємства визначаються види сегментів, пріоритетний вид сегмента, засади ціноутворення у внутрішньогосподарських розрахунках.

Джерело: на основі [25,28,30]

Додаток К

Пояснювальна записка

Баланс (Звіт про фінансовий стан) **ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ЗАЛІЗНИЦЯ» ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ ДАРНИЦЬКА ДИСТАНЦІЙНА КОЛІЯ *2014-2018 рр***

АКТИВ		***2014***	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***
1	2	3	4	5	6	7
І, Необоротні активи						
Нематеріальні активи:	1000					
- первісна вартість	1002					
- накопичена амортизація	1002					
Незавершене капітальні інвестиції	1005				2 757	2 650
Основні засоби:	1010	14 802	19 009	18 961	23 223	21 553
- первісна вартість	1011	35 180	38 085	39 847	45 785	46 290
- знос	1012	(17 808)	(19 076)	(20 886)	(22 562)	(24 737)
Довгострокові біологічні активи:	1020		-	-	-	-
Первісна вартість ДБА	1021		-	-	-	-
Накопичена амортизація ДБА	1022		-	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			-	-	-	-
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-	-	-
- інші фінансові інвестиції	1035					
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-		
Відстрочені податкові активи	1045		-	-	-	-
Інші необоротні активи	1090		-	-	-	-
Усього за розділом І	**1095**	**17 431**	**19 056**	**18 993**	**26 013**	**24 224**
ІІ, Оборотні активи						
Запаси	1100	15 765	16 105	14 512	21 109	22 138
Виробничі запаси	1101	414	501	429	410	1 104
Незавершене виробництво	1102	15 351	15604	14083	20699	21034
Готова продукція	1103					
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	31		255	505	490
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	1130		687	850		
- з бюджетом	1135		321	1 359	135	1
- в тому числі за податком на прибуток	1136		321	1 359	135	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 793	3 044	2 837	1 495	10 596

Продовження додатку К

1	2	3	4	5	6	7
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	74 947	75 227	70 304	76 817	63 840
Готівка	1166	35	66	82	120	39
Рахунки в банках	1167		75 161	70 222	76 697	63 801
Витрати майбутніх періодів	1170		51	44	-	-
Інші оборотні активи	1190	30	30	69	178	71
Усього за розділом II	**1195**	**94 566**	**95 465**	**90 230**	**100239**	**97 136**
III. Необоротні активи та групи вибуття	**1200**				-	-
БАЛАНС	**1300**	**111 997**	**114 521**	**109 223**	**126252**	**121 360**

ПАСИВ	***Код ряд,***	***2012***	***2013***	***2014***	***2015***	***2016***
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 707	2 707	2 707	2 707	2 707
Капітал у дооцінках	1405					
Додатковий вкладений капітал	1410	8 991	8 991	8 991	8 991	8 991
Резервний капітал	1415	677	677	677	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	74 291	79 958	77 905	86 824	82 429
Неоплачений капітал	1425		-	-	-	-
Вилучений капітал	1430		-	-	-	-
Усього за розділом I	***1495***	***86 666***	***92 333***	***90 280***	***99 199***	***94 804***
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-	-	-
Довгострокові кредити банків	1510			-	-	
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	1515					
Довгострокові забезпечення	1520					
Цільове фінансування	1525		-	-	-	-
Усього за розділом II	***1595***					
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Короткострокові кредити банків	1600	2 975	3 000	-	-	-
Поточна заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610					
товари, роботи, послуги	1615	18 821	17 102	16 465	24 444	23 738
- з бюджетом	1620	2 486	979	1 000	1 003	1 292
- у тому числі за податку на прибуток	1621		-	-	-	38
- зі страхування	1625	202	192	228	151	86
- з оплати праці	1630	353	296	366	275	281
- з учасниками	1640	131	219	309	347	478

Продовження додатку К

1	2	3	4	5	6	7
Поточні забезпечення	1660				32	21
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	363	400	575	801	660
Усього за розділом III	**1695**	**25 331**	**22 188**	**18 943**	**27 053**	**26 556**
IV. Зобов'язання пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групи вибуття	**1700**		-	-	-	-
БАЛАНС	**1940**	**111 997**	**114 521**	**109 223**	**126 252**	**121 360**

Динаміка обсягу та складу активів підприємства ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія»								
Показники	Абсолютна зміна, тис.грн.				Темп приросту, %			
	2015/14	2016/15	2017/16	2018/17	2015/14	2016/15	2017/16	2018/17
1. Необоротні активи	1625	-63	7020	-1789	9.322471	-0.3306	36.96099	-6.87733
1.1.Нематеріальні активи	-12	-15	1	-2	-20.339	-31.9149	3.125	-6.06061
1.2. Основні засоби	4207	-48	4262	-1670	28.42183	-0.25251	22.47772	-7.19115
1.3. Незавершені капітальні інвестиції	-	-		-107	-	-	-	-3.88103
1.4.Довгострокові фінансові інвестиції	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5.Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-	-	-	-
1.6. Відстрочені податкові активи	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7. Інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Оборотні активи	899	-5235	10009	-3103	0.950659	-5.48369	11.09276	-3.0956
2.1. ЗАПАСИ, всього	340	-1593	6597	1029	2.156676	-9.89134	45.45893	4.874698
Виробничі запаси	87	-72	-19	694	21.01449	-14.3713	-4.4289	169.2683
Незавершене виробництво	-	-	-	-	-	-	-	-
Готова продукція	253	-1521	6616	335	1.648101	-9.7475	46.97863	1.618436
Товари	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2. Дебіторська заборгованість, всього	-93	211	-1942	9086	-2.43201	5.65532	-49.2643	454.3
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-31	255	250	-15	-100	-	98.03922	-2.9703
Дебіторська заборгованість за розрахунками	-	163	-	-	-	23.72635	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	-749	-207	-1342	9101	-19.7469	-6.80026	-47.3035	608.7625
2.3. Поточні фінансові інвестиції	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Грошові кошти та їх еквіваленти	280	-4923	6513	-12977	0.373597	-6.54419	9.264053	-16.8934
2.5. Витрати майбутніх періодів	-	-7	-	-	-	-13.7255	-	-
2.5. Інші оборотні активи	0	39	109	-107	0	130	157.971	-60.1124
3. ВСЬОГО АКТИВІВ	**2524**	**-5298**	**17029**	**-4892**	**2.253632**	**-4.62623**	**15.59104**	**-3.87479**

Динаміка обсягу та складу активів підприємства ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія»										
Показники	Питома вага, %					Абсолютна зміна, %				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014/13	2015/14	2016/15	2017/16	2017/13
1. Необоротні активи	15.6%	16.6%	17.4%	20.6%	20.0%	1.1%	0.7%	3.2%	-0.6%	4.4%
1.1.Нематеріальні активи	0.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
1.2. Основні засоби	13.2%	16.6%	17.4%	18.4%	17.8%	3.4%	0.8%	1.0%	-0.6%	4.5%
1.3. Незавершені капітальні інвестиції	-	-	-	2.2%	2.2%	-	-	-	0.0%	-
1.4.Довгострокові фінансові інвестиції	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5.Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.6. Відстрочені податкові активи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7. Інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Оборотні активи	84.4%	83.4%	82.6%	79.4%	80.0%	-1.1%	-0.7%	-3.2%	0.6%	-4.4%
2.1. ЗАПАСИ, всього	14.1%	14.1%	13.3%	16.7%	18.2%	0.0%	-0.8%	3.4%	1.5%	4.2%
Виробничі запаси	0.4%	0.4%	0.4%	0.3%	0.9%	0.1%	0.0%	-0.1%	0.6%	0.5%
Незавершене виробництво	13.7%	13.6%	12.9%	16.4%	17.3%	-0.1%	-0.7%	3.5%	0.9%	3.6%

2.2. Дебіторська забогованість, всього	3.4%	3.3%	3.6%	1.6%	9.1%	-0.2%	0.4%	-2.0%	7.6%	5.7%
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	0.0%	0.0%	0.2%	0.4%	0.4%	0.0%	0.2%	0.2%	0.0%	0.4%
Дебіторська заборгованість за розрахунками	-	0.6%	0.8%	-	-	-	0.2%	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	3.4%	2.7%	2.6%	1.2%	8.7%	-0.7%	-0.1%	-1.4%	7.5%	5.3%
2.3. Поточні фінансові інвестиції	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Грошові кошти та їх еквіваленти	66.9%	65.7%	64.4%	60.8%	52.6%	-1.2%	-1.3%	-3.5%	-8.2%	-14.3%
2.5. Витрати майбутніх періодів	-	0.0%	0.0%	-	-	-	0.0%	-	-	-
2.5. Інші оборотні активи	0.0%	0.0%	0.1%	0.1%	0.1%	0.0%	0.0%	0.1%	-0.1%	0.0%
3. ВСЬОГО АКТИВІВ	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**0.0%**	**0.0%**	**0.0%**	**0.0%**	0.0%

Продовження додатку К

В 2014 році активи підприємства ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» складалися на 84,4% із оборотних активів та 15,6%необоротних активів. Необоротні активи складалися з основних засобів (13,2%) та нематеріальних активів (0,1%). Оборотні активи складалися ж з запасів (14.1%), дебіторської заборгованості (3,4%) та грошових коштів та їх еквівалентів (66,9%). Ситуація була майже не змінною протягом 2015 – 2016 років. В 2015 році зросла частка необоротних активів на 0,1% (адже зросла частка основних засобів на 3,4%), в свою чергу частка оборотних активів зменшилась на 1,1% (в основному через зменшення часткигрошових коштів та їх еквівалентів на 1,2%). В 2016 році частка необортних активів також зросла (на 0,7%), при цьому зменшилась частка необоротних активів на 0,7% (за рахунок зменшення запасів на 0,8% та грошових коштів на 1,3%). В 2017 році відбулися істотні зміни: частка необоротних активів збільшилась на 3,2%, через появу незавершених капітальних інвестицій, які становлять 2,2% всіх активів; зменшилась часта оборотних активів на 3,2%, навіть при зростанні частки запасів на 3,4% та зростанні готової продукції на 3,5%. В 2018 році в порівнянні з 2017 роком невідбулось ніяких істотних змін. Загалом за період з 2014 по 2018 рік, частка необоротних активів збільшилась на 4,4% (за рахунок збільшення частки основних засобів на 3,5%), відповідно відбулося зменшення частки оборотних активів на 4,4% (при збільшенні часток запасів (на 4,2%) та дебіторської заборгованості (на 5,7%) відбулося зменшення частки грошових коштів на 14,3%.

В 2013 році більшу частину капіталу підприємства ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» становив власний капітал (77,4%), найбільшу частину якого складав нерозподілений прибуток (66,3%). Позиковий капітал в свою чергу становив 22,6%, бальшу частину якого складала поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги

продовження додатку К

(16,8%), а меншу частину складали короткострококві кредити банків (2,7%). В 2014 та 2015 роках частка власного капіталу збільшилась, відповідно на 3,2% та 2,1%, це відбулося за рахунок збільшення частки нерозподіленого прибутку на 3,5% у 2014 та 1,5% у 2015 роках. При цьому зменшилась частка поточних зобов'язань на 3,2% у 2014 році та на 2% у 2015 році, це відбулося за рахунок зменшення частки короткострокових банківських кредитів та поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги у 2014 році; у 2015 році підприємство н емало короткострокових кредитів банків, а також збільшило поточну кредиторську заборгованість на 0,2%. У 2016 та 2017 роках ситуація змінилась в іншу сторону. У 2016 році частка власного капіталу зменшилась на 4,1 % порівняно з попереднім, а у 2017 році зменшилась на 0,5%. Одночасно частки позикового капіталу збільшились на 4,1% у 2015 році та на 0,5% у 2017 році. За весь період діяльності підприємство збільшило власний капітал на 0,7%, за рахунок зростання непокритих збитків, та зменшило позиковий капітал на 0,7%, за рхунок збільшення поточної кредиторської заборгованості на 2,8% та зменшення поточної кредиторскьої заборгованості за розрахунками з бюджетом на 1,2%.

Проведення аналізу показників фінансової стійкості, визначається на підставі аналізу співвідношення джерел фінансування і його відповідності стану активів. Оцінка фінансової стійкості підприємства має на меті об'єктивний аналіз величини та структури активів і пасивів підприємства і визначення на цій основі міри його фінансової стабільності й незалежності, а також відповідності фінансово-господарської діяльності підприємства цілям його статутної діяльності.

Продовження додатку К

Показники	2014	2015	2016	2017	2018	Абсолютні відхилення, +/-				
						2015/14	2016/15	2017/16	2018/17	2018/14
Коефіцієнт фінансової автономії	0.77	0.81	0.83	0.79	0.78	0.03	0.02	-0.04	0.01	0.01
Коефіцієнт фінансової стабільності	3.42	4.16	4.77	3.67	3.57	0.74	0.61	-1.10	-0.10	0.15

Як бачимо, коефіцієнт фінансової автономії, який характеризує частку власників підприємства у загальній сумі коштів, авансованих у його діяльність, збільшився у 2014 та 2015 роках, відповідно на 0,03% та 0,02%. Але потім знизився у 2016 та 2017 роках, відповідно на 0,04% та 0,01%. В загальному за час діяльності підприємства коефіцієнт зріс на 0,01%. Значення показника не є низьким, що свідчить, про нормальну залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Щодо коефіцієнта фінансової стабільності, то він також зріс у 2016 та 2015 роках, відповідно на 0,74% та 0,61%. У 2015 та 2016 роках коефіцієнт почав зменшуавтись, відповідно на 1,1% та 0,1%. В загальному під час діяльності підприємства коефіцієнт зріс на 0,15%. Значення коефіцієнта знаходиться в межах норми (коефіцієнт має бути більше 1). Тому у підприємства немає фінансових ризиків, що дозволить проводити прогнозовану діяльнітсь в довгостроковії перспективі.

Отже, результати аналізу основних показників фінансово-господарської діяльності свідчать, що підприємство має достатньо матеріальних та фінансових ресурсів, ефективне використання яких може забезпечити успішну діяльність в майбутньому. Також підвищення фінансово-господарської діяльності дасть змогу підприємству протистояти операційним труднощам та отримати більші прибутки.

Для визначення рівня платоспроможності конкретного суб'єкта господарювання використовуються чотири показника: коефіцієнт абсолютної платоспроможності, коефіцієнт термінової платоспроможності, коефіцієнт

Продовження додатку К

проміжної платоспроможності та коефіцієнт загальної платоспроможності. На практиці при аналізі іноді нехтують показником проміжної платоспроможності.

У таблиці розраховані показники платоспроможності досліджуваного підприємства за період 2015-2018 років, а також подані відхилення їх від нормативного значення.

Показник	2015	2016	2017	2018	Норма	Відхилення від норми			
						2015	2016	2017	2018
Коефіцієнт абсолютної платоспромо-жності	3.38	3.97	2.60	2.89	0.1	3.28	3.87	2.50	2.79
Коефіцієнт термінової платоспромо-жності	3.55	4.19	2.80	2.98	0.35	3.20	3.84	2.45	2.63
Коефіцієнт проміжної платоспромо-жності	3.55	4.17	2.74	2.97	0.8	2.75	3.37	1.94	2.17
Коефіцієнт загальної платоспромо-жності	4.26	5.04	3.34	3.77	2.5	1.76	2.54	0.84	1.27

Коефіцієнт абсолютної платоспроможності характеризує ту частину поточних зобов’язань, яку суб’єкт господарювання може погасити негайно за допомогою грошових коштів на власних рахунках. Даний показник має високу нестабільність (якщо у 2015 році значення коефіцієнта відхилялося від нормативного значення у 328%, то у 2017 році це перевищення становило 279%), а тому для оцінки він використовується у сукупності з наступними.

У 2015 році 35,5% всіх поточних зобов’язань могли бути погашені лише за допомогою готівки і коштів на рахунках в банках в національній та іноземній валюті, у 2018 році можуть бути погашеними лише 29,8% . Готівка і кошти на рахунках в банках прямо не беруть участі у виробничо-

закінчення додатку К

господарському процесі товариства, а тому існує загроза, що велика частина капіталу, яка могла б інвестуватися в основну діяльність, відволікається на непродуктивні активи. Таким чином, аби унормувати даний показник та знизити ризик падіння фінансової стійкості ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» необхідно вкласти більшу частину високоліквідних активів у фінансові інвестиції або ж у господарську діяльність для її розширення.

Коефіцієнт термінової платоспроможності аналогічний попередньому через відсутність у досліджуваного суб'єкта поточних фінансових інвестицій.

Коефіцієнт загальної платоспроможності є найбільш наближеним до нормативного значення за досліджуваним підприємством. Якщо у 2013 році даний коефіцієнт відхилявся від нормативу на 17,6%, то у 2016 році це відхилення скоротилось до 12,7%, що означає що спостерігається негативна тенденція до скорочення. Коефіцієнт свідчить про недостатню наявність необоротних активів, які можуть погасити повністю обсяги поточних зобов'язань.

Недоліком коефіцієнтного аналізу є те, що вони розраховують ліквідність і платоспроможність не поточну, а за минулі періоди, а тому для прогнозування ліквідності у майбутніх періодах доцільно проводити аналіз за відносно довгий період, який охоплює хоча б п'ять років.

Отже, ПАТ ВП «Дарницька дистанційна колія» має достатньо активів для погашення своїх боргів перед контрагентами. Але показники платоспроможності вказують на відсутність у досліджуваного суб'єкта абсолютної фінансової стійкості.